

Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta

Obor Účetnictví a finanční řízení podniku

Katedra účetnictví a financí

Depozitní operace bank

Deposit operations

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Vladimír Jandík

Autor: Martin Štefko

2008

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a vypracoval jsem ji samostatně, na základě vlastních zjištění a podkladů, které jsou průběžně citovány a v závěru je uveden kompletní seznam použité literatury.

V Českém Krumlově dne 13. dubna 2008

.....

Martin Štefko

Poděkování

Děkuji **Ing. Vladimíru Jandíkovi** za odborné vedení a cenné rady, které mi poskytl při vyhotovování mé bakalářské práce.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá depozitními neboli vkladovými operacemi bank, které jsou poskytovány klientům. Zaměřuje se hlavně na úročení těchto operací a jejich popis v rámci vybraných bank – Česká spořitelna, Československá obchodní banka, Komerční banka.

Cílem této bakalářské práce je ukázat, jak jsou jednotlivé druhy vybraných depozitních operací úročeny, a zároveň tento úrok vypočítat, aby jeho kalkulace byla srozumitelná a jasná.

Dílním cílem práce je porovnání produktů vybraných bank, a to z hlediska poskytovaných výhod, ale hlavně z hlediska úroku, který je u jednotlivých typů depozitních operací počítán pro úrokové sazby každé ze tří bank.

Klíčová slova

Depozitní operace, vklad, banka, úrok, úročení, výpočet úroku, běžný účet, termínovaný vklad, vkladní knížka, stavební spoření

Summary

This bachelor thesis deals with deposit operations of banks that are provided for clients. It is focusing principally on the bearing interest of this operations and their description as products of selected banks – Česká spořitelna, Československá obchodní banka and Komerční banka.

The aim of this bachelor work is to show how particular types of selected operations are paid interest on, and at the same time to show the calculation of the interest in a clear and understandable way.

The partial aim of work is comparison of products that are provided by selected banks. The comparison is based on advantages that are results of more profitable benefits and on a higher interest rate. Calculation of interest is applied on rates of three selected banks.

Key words

Deposit operation, deposit, bank, interest, interest rate, pay interest on, calculation of interest, current account, time deposit, deposit book, building saving

Obsah

Úvod	3
1. Bankovní produkty	5
2. Depozitní obchody.....	8
2.1 Uzavírání depozitních obchodů	8
2.2 Rozdělení depozitních obchodů.....	10
2.2.1 Běžný účet	11
2.2.2 Termínovaný vklad.....	13
2.2.3 Úsporné vklady na vkladní knížce.....	15
2.2.4 Stavební spoření	16
2.2.5 Depozitní certifikáty	17
2.2.6 Bankovní dluhopisy	18
2.2.7 Další depozitní produkty	18
2.3 Úročení vkladů	19
2.3.1 Typy úročení.....	23
2.3.2 Způsoby úročení u jednotlivých účtů	26
2.4 Zdanění úroků, pojištění vkladů a povinné minimální rezervy	28
2.4.1 Zdanění úroků.....	28
2.4.2 Pojištění vkladů	30
2.4.3 Povinné minimální rezervy.....	32
3. Úročení vybraných vkladových účtů	34
3.1 Úročení běžného účtu	35
3.1.1 Úroky u jednotlivých bank	35
3.1.2 Příklady na úročení.....	36
3.1.3 Produkty jednotlivých bank.....	39
3.1.4 Porovnání studentských kont.....	40
3.2 Úročení termínovaného vkladu	42
3.2.1 Úroky jednotlivých bank	42
3.2.2 Příklady na úročení.....	44
3.2.3 Produkty jednotlivých bank.....	47
3.3 Úročení vkladů na vkladní knížce	48
3.3.1 Úroky České spořitelny pro vklady na vkladní knížce.....	49
3.3.2 Příklad na úročení.....	49
3.3.3 Vkladní knížky u České spořitelny.....	51
3.4 Úročení stavebního spoření	52
3.4.1 Úroky jednotlivých bank	53

3.4.2 Příklad na úročení	54
3.4.3 Produkty jednotlivých spořitelén.....	56
Závěr	58
Zdroje	60
Příloha I – Příklad rozvahy banky	62

Úvod

Banky, bankovníctví, bankovní služby. Slova, která si člověk spojuje s institucemi, jež provádějí transakce s penězi, ať už soukromými, firemními či státními. Ač to může znít triviálně, pro jednoduchou představu to skutečně stačí. Banky jsou instituce, jimiž se pohybují peníze dvěma směry. Přijímají vklady (peníze od klientů) a poskytují úvěry (peníze pro klienty). Klienty komerčních bank jsou fyzické i právnické osoby např. i jiné komerční banky, ale také státní organizace a zahraniční subjekty. Tento koloběh je poměrně složitý a pochopit ho celý není účelem mé práce. Vzal jsem si za cíl pouze jednu z mnoha součástí bankovních služeb, a to operace depozitní (či vkladové, pasivní). Při těchto operacích banka od klientů přijímá peněžní vklady.

Bankovní systém zasahuje do mnohých lidských činností. Bankovní služby jsou využívány i k obyčejnému placení za zboží v obchodě. Stačí k tomu karta, která je pomocí systému napojena na banku, v níž má osoba uloženo určité množství peněz – klient má povolen úvěrový limit. Systém zjistí, kolik chce dotyčný zaplatit a dá příkaz, který může být vyhodnocen kladně anebo záporně, to v případě, že není na účtu dostatek peněz, resp. není povolen úvěrový limit. Bankovníctví nabízí skutečně nepřeberné množství služeb, které budou v následující práci popsány.

Jak ale vlastně začal vývoj bankovního systému? Lidé si dříve schovávali peníze doma, „pod matrací“, a pořád měli obnos, který si tam uložili. Ovšem v moderním světě existuje inflace, která, jednoduše řečeno, peníze znehodnocuje, a to natolik, že během několika let, nemusejí mít uložené bankovky ani zdaleka takovou hodnotu, respektive nebude možné si za ně koupit stejné množství statků jako dříve. Zde lze najít příčinu vzniku prvních bank či záložen. Podnikaví lidé si uvědomili, že by bylo možné vydělávat na tom, že lidé nebudou uchovávat své peníze doma, ale ve speciálních úschovnách, tedy v jakýchsi prvopočátcích bankovních trezorů. V moderním věku není těžké si představit, že své peníze svěříme někomu jinému, ale dříve to rozhodně přirozené nebylo. Jenže když se řekne, že pokud se uloží peníze do banky, tak pouze z toho, že tam budou ležet, se jejich hodnota o něco zvýší, případně se alespoň vyrovnají dopady inflace, dotyčný o tom začne přemýšlet. A nakonec to zkusí. A když po roce zjistí, že ty peníze tam skutečně stále jsou a navíc inflace byla nižší než úroková sazba, takže na tom ještě vydělal, důvěra ve vybranou instituci se zvýší. Spokojený člověk je velice dobrou reklamou, která přiměje i ostatní vkládat své peníze do bank.

Vývoj šel v tomto odvětví natolik rychle, že v současnosti už jsou klienty bank skoro všichni lidé nad 18 let, ale i ti mladší, jimž jsou tvořeny účty na míru. Ale nejedná se samozřejmě pouze o běžné účty, které může kdokoli využít pro uložení svých peněz a hlavně pro platební styk. Právě o možnostech uložení pomocí různých druhů depozitních služeb bude má práce.

Banky neposkytují pouze vkladové služby, což vyplývá ze samotné skutečnosti, že bankovnínictví je určitým druhem podnikání, tedy činností konanou za účelem zisku. Proto bankovní instituce nabízejí dvoje služby. Kromě vkladových, také služby aktivní neboli úvěrové. Sem lze zařadit všechny možné úvěry, půjčky a hypotéky, které banky poskytují zákazníkům. Úvěrové operace, jak vyplývá z logiky věci, existují déle než vkladové. Jeden člověk půjčí druhému na nějakou dobu, poté chce částku vrátit, ale připočte si k tomu něco navíc – úrok. A o tomhle je také bankovní finanční politika, kdy úroky jsou stanoveny takové, aby procento úroku z úvěru převýšilo procento úroku z vkladových operací.

A tím se dostávám k problematice, která je stěžejním bodem praktické části. Úročení a úrok se zaměřením na vkladové operace. Tedy úrok, který banka připsuje ve prospěch svých klientů.

Ve své práci se budu nejprve zabývat operacemi bank, popisem a vysvětlením depozitních služeb, které jsou zákazníkům poskytovány, zároveň se ale dotknu i aktivních úvěrových operací, případně i tzv. operací neutrálních, ovšem pouze okrajově jako souvisejícího tématu, neboť nejsou hlavním cílem této práce. Hlavním cílem práce není ani pouhý popis vkladových operací, ale úročení, které bude vztaženo na jednotlivé typy vkladových operací. Praktická část této práce se tedy bude zabývat aplikací úroku na jednotlivých typech produktů, popisem úroku a jeho výpočtu. Jako jeden z hlavních cílů si totiž má práce bere vysvětlení a popis úročení vkladových operací. Úročení se může zdát jednoduchou záležitostí, ale banky používají takové množství služeb, že není jednoduché se v nich orientovat. Má práce bude moci fungovat také jako stručný, ale základní přehled vkladových služeb.

1. Bankovní produkty

V úvodu teoretické části své bakalářské práce uvedu definice a popíši důležité pojmy, které se týkají bankovních produktů.

Banka¹

Obecně finanční zprostředkovatel či depozitní instituce, která soustřeďuje dočasně volné peněžní prostředky veřejnosti a poskytuje je formou půjček nejrůznějším subjektům. Nabízí také řadu dalších služeb, zejména v rámci platebního styku.

Podle 1. bankovní směrnice EU je banka úvěrová instituce, tedy podnik, jehož obchodní činností je přijímat vklady nebo jiné splatné fondy od veřejnosti a poskytovat úvěry na vlastní účet.

Podle zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, je banka právnická osoba se sídlem v ČR, založená jako akciová společnost, která přijímá vklady od veřejnosti, poskytuje úvěry a je k výkonu těchto činností vybavena povolením (licencí) od ČNB². Kromě vkladových a úvěrových činností může banka ze zákona provozovat i další činnosti (neutrální – takové, které nepatří ani do úvěrových, ani do vkladových činností).

Bankovníctví

„Organizace bankovního podnikání, soustava bank v určité zemi a v určitém období. V rámci současné právní úpravy v ČR je tímto termínem označován obor neživnostenského podnikání vyhrazený právnickým osobám ve formě akciové společnosti nebo státního peněžního ústavu, jež mají sídlo na území ČR a jsou vybaveny povolením působit jako banka (licencí).“³

Bankovní produkty

„Můžeme je ztotožnit s těmi bankovními operacemi, které jsou směřovány vně banky a zacíleny na klienta. Mají povahu nemateriálních služeb a z hlediska dopadu jejich realizace na bilanci banky je možné rozdělit je na aktivní (úvěrové), pasivní (vkladové) a

¹ PŮLPÁN, K., DUCHÁČKOVÁ, E., MUSÍLEK, P., PŮLPÁNOVÁ, S., VESELÁ, J. Slovník bankovníctví, pojišťovnictví a kapitálových trhů. 1. vyd. Public History, 1998. 328 s. ISBN 80-902193-2-2. Heslo „Banka“, s. 25-26.

² Česká národní banka

³ PŮLPÁN, K., DUCHÁČKOVÁ, E., MUSÍLEK, P., PŮLPÁNOVÁ, S., VESELÁ, J. Slovník bankovníctví, pojišťovnictví a kapitálových trhů. 1. vyd. Public History, 1998. 328 s. ISBN 80-902193-2-2. Heslo „Bankovníctví“, s. 28.

neutrální. V poslední době se však s prohlubováním klientské orientace bank prosazuje přístup, který člení bankovní produkty s akcentem na jejich význam pro klienta. V tomto smyslu pak můžeme vydělit finančně úvěrové produkty, jež umožní klientovi získat finanční prostředky (různé formy úvěrů, záruk, alternativního financování), depozitní produkty, které klientovi dávají možnost finančního investování, a platební bankovní produkty.“⁴

Úvěrové operace⁵

Bankovní operace ze skupiny aktivních – jejich hodnota je zaznamenána v účetní rozvaze banky na straně aktiv (ukázka rozvahy banky v Příloze I). Banka poskytuje úvěry svým klientům a nese rizika s nimi související. Patří ke „klasickým“ operacím komerčních bank.

Dvořák úvěrové služby dělí takto⁶:

- 1) kontokorentní úvěr
- 2) eskontní úvěr
- 3) negociační úvěr
- 4) hypoteční úvěr
- 5) spotřební úvěr (uvádí také spotřební úvěry v zemích EU)
- 6) akceptační úvěr
- 7) remboursní úvěr
- 8) avalový (ručitelský) úvěr
- 9) bankovní záruka
- 10) řadí sem také operace se směnkami

Prvních pět jmenovaných úvěrů řadíme mezi tzv. peněžní, zbylé úvěry mezi závazkové úvěry a záruky.

⁴ PŮLPÁN, K., DUCHÁČKOVÁ, E., MUSÍLEK, P., PŮLPÁNOVÁ, S., VESELÁ, J. Slovník bankovníctví, pojišťovnictví a kapitálových trhů. 1. vyd. Public History, 1998. 328 s. ISBN 80-902193-2-2. Heslo „Bankovní produkty“, s. 29.

⁵ Toto heslo vychází z velké části z knihy: PŮLPÁN, K., DUCHÁČKOVÁ, E., MUSÍLEK, P., PŮLPÁNOVÁ, S., VESELÁ, J. Slovník bankovníctví, pojišťovnictví a kapitálových trhů. 1. vyd. Public History, 1998. 328 s. ISBN 80-902193-2-2. Heslo „Úvěrové operace“, s. 306.

⁶ DVOŘÁK, P. Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty. 1. vyd. Praha: Linde Praha a. s. – Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 1999. 475 s. ISBN 80-7201-141-3. Kapitola „8. Bankovní úvěrové produkty“. s. 271-347.

Pokud bychom přihlédli k novějším publikacím, nebudeme se příliš odlišovat od tohoto výčtu úvěrových operací. V publikaci Peněžní ekonomie a bankovníctví⁷, která je v podstatě pouze novějším a přepracovaným vydání předchozí knihy, se dělí úvěrové produkty v podstatě stejně, objevují se ale nové typy financování, kterými jsou faktoring a forfaiting.

Ostatní bankovní operace⁸

- investování do cenných papírů na vlastní účet
- finanční pronájem (finanční leasing)
- platební styk a zúčtování
- vydávání a správa platebních prostředků, například platebních karet a cestovních šeků
- poskytování záruk
- otvírání akreditivů
- obstarání inkasa
- poskytování investičních služeb podle zvláštního právního předpisu
- finanční makléřství
- výkon funkce depozitáře
- směnárenská činnost
- poskytování bankovních informací
- obchodování na vlastní účet nebo na účet klienta s devizovými hodnotami a se zlatem
- pronájem bezpečnostních schránek

Tyto činnosti jsou přímo uvedeny zákonem č. 21/1992 Sb., o bankách. Pro výkon těchto činností je nutné jejich povolení, které musí být součástí bankovní licence obdržené od ČNB.

⁷ REVENDA, Z., MANDEL, M., KODERA, J., MUSÍLEK, P., DVOŘÁK, P., BRADA, J. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 3. vyd. Praha: Management Press, 2004. 634 s. ISBN 80-7261-031-7. Kapitola „4.6 Bankovní finančně úvěrové produkty“. s. 136-149.

⁸ Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách. [online][cit. 28. února 2008]
Dostupné z: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/banky/cast1.aspx>>

2. Depozitní obchody

Depozitní operace⁹ patří mezi pasivní operace¹⁰, které umožňují bance získávat zdroje od nejširší klientely. Jejich realizací se banka dostává do pozice dlužníka, v souvislosti s nimi hradí nákladové úroky.

Depozitní obchody nebo produkty vytvářejí zdroje financí pro banku, která je používá v dalších operacích, jako jsou poskytování úvěrů žadatelům, výběr peněz z účtů, investování na kapitálových trzích. Depozitní produkty jsou tedy formami získávání cizího kapitálu, tudíž se odrážejí na straně pasiv bankovní bilance a z toho důvodu je řadíme mezi operace pasivní. Banka se stává dlužníkem svých klientů.

Získávání cizích finančních zdrojů provádějí banky prostřednictvím řady různých produktů. Za základní formy lze považovat¹¹:

- přijímání vkladů v podobě vkladů na viděnou, termínovaných a úsporných vkladů na vkladní knížce
- emise bankovních dluhopisů, které zahrnují celou bohatou škálu různých typů dluhových papírů, lišících se z hlediska splatnosti, způsobu úročení, obchodovatelnosti atd.
- speciální depozitní produkty, které jsou upraveny speciálním režimem – jde např. o stavební spoření či emise hypotečních zástavních listů
- Přijímání úvěrů od jiných bank

2.1 Uzavírání depozitních obchodů

Prvním předpokladem uzavření nějakého depozitního obchodu je jeho existence. Banka dává vědět, většinou cestou reklamy, že na trh vstupuje s novým produktem. Informace o produktu je možné získat přes internet, telefonní ústřednu anebo přes přepážku. Banka předá klientovi potřebné informace. Klient může na základě těchto informací reagovat dvěma způsoby. Buď produkt bude chtít, anebo ne. Pokud ano, v tuto chvíli se skutečně stává klientem a může dojít k uzavření obchodu. Je to tedy pouze na

⁹ PŮLPÁN, K., DUCHÁČKOVÁ, E., MUSÍLEK, P., PŮLPÁNOVÁ, S., VESELÁ, J. Slovník bankovníctví, pojišťovnictví a kapitálových trhů. 1. vyd. Public History, 1998. 328 s. ISBN 80-902193-2-2. Heslo „Depozitní operace“, s. 68.

¹⁰ Pasivní operace jsou tedy takové, které se v bilanci banky objevují na straně pasiv.

¹¹ REVENDA, Z., MANDEL, M., KODERA, J., MUSÍLEK, P., DVOŘÁK, P., BRADA, J. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 3. vyd. Praha: Management Press, 2004. 634 s. ISBN 80-7261-031-7. Kapitola „Depozitní (vkladové) bankovní produkty“. s. 149-150.

jednotlivci, který musí sám vynaložit nějakou iniciativu, musí projevit zájem o daný produkt. Banky samy nemohou nutit své klienty k uzavření smlouvy o produktu. Kromě toho, že by to bylo nemorální, tak samozřejmě i nezákonné. Banky tedy uzavírají obchody založené na dobrovolnosti a na vlastní snaze klientů obchod uzavřít.

Pokud má dojít k uzavření obchodu, musí být podepsána smlouva, kde jsou určeny podmínky pro sjednání daného produktu. Každý produkt má odlišné podmínky, čemuž musí být přizpůsobeny i smlouvy. Úředník na přepážce by měl zákazníka seznámit se všemi náležitostmi smlouvy, podmínkami a případnými riziky.

Podepsání smlouvy a získání požadovaného produktu. Tento postup je v podstatě u všech produktů stejný, ať už se jedná o obyčejný běžný účet nebo termínovaný vklad. Banka předloží obchodní podmínky a smlouvu. Na základě obchodních podmínek a znění smlouvy se klient rozhodne, zda o daný produkt skutečně stojí či nikoli. Pokud ano, smlouvu podepíše. Banka úspěšně prodala svůj produkt.

Cest, jak k produktu přistupovat, nabízí banka několik, a to jak z hlediska úložky, tak z hlediska výplaty. Klient může využít klasicky přepážku, ale jelikož jsme se dostali do moderního věku, existuje mnohem více možností, jak manipulovat s financemi uloženými na účtech. K vybrání peněz se dají použít bankomaty, k placení šeky nebo platební karty, k převodu peněz se ale dají použít ještě modernější technologie, jakými jsou v současné době internet nebo mobilní telefon. Pokrok z hlediska bankovních služeb jde velmi rychle kupředu. Vždyť GSM banking (možnost kontrolovat svůj účet přes telefon) rozhodně není produktem, který by i v současnosti měl každý. Je jen otázkou času, kdy nebudeme muset na přepážku vůbec.

Popisoval jsem uzavírání depozitních obchodů, ale k tomu samozřejmě patří i jejich ukončení, tedy zrušení účtu. Podmínky, za nichž může dojít ke zrušení, v jakých případech a při jakých pochybeních banka předkládá již ve smlouvě, kterou je obchod mezi ní a fyzickou, případně právnickou osobou uzavřen. U termínovaných vkladů je zrušení účtu rovnou dané, neboť tyto účty jsou uzavírány na určitou dobu a právě s dovršením této předem stanovené doby dochází k výplatě peněz klientovi a ke zrušení termínovaného vkladu.

2.2 Rozdělení depozitních obchodů¹²

Na začátku celé této kapitoly jsem uvedl, že depozitní obchody lze obecně z hlediska formy rozdělit v podstatě do tří základních skupin, pokud vynecháme přijímání úvěrů od jiných bank, které se netýká fyzických osob a rodin, na něž je moje práce zaměřena:

- přijímání vkladů
- emise dluhových cenných papírů
- vystavení vlastních směnek bankou

Rozlišení do těchto skupin má své opodstatnění, neboť skupiny se výrazně liší, a to v právní úpravě, ve výši zdanění výnosů plynoucích z nich a také v pojištění prostředků v nich umístěných. Ale odlišnosti se dají najít i v dalších specifikacích. Přijetí vkladu či vystavení směnky je plně v pravomoci banky, emise dluhových cenných papírů vyžaduje povolení Ministerstva financí, jsou zde rozdíly v možnostech a způsobech sekundární obchodovatelnosti, na různé obchody se vztahuje odlišný režim z hlediska povinnosti vytváření povinných minimálních rezerv¹³.

Vklady bývají členěny podle řady různých hledisek, není jednotná ani užívaná terminologie (banky často z marketingových důvodů vymýšlejí pro své produkty nové názvy), a proto ani základní systematizace vkladů nebývá jednotná.

Podle právní úpravy, která se na jednotlivé formy vztahuje, můžeme vklady dělit následujícím způsobem:

- **vklady na běžných účtech**, které jsou upraveny smlouvou o běžném účtu dle obchodního zákoníku
- **vklady na vkladových účtech** (hlavně termínované vklady), jejichž úprava ve formě smlouvy o vkladovém účtu je rovněž obsažena v obchodním zákoníku
- **vklady na vkladních knížkách**, které jsou legislativně upraveny v občanském zákoníku, sem můžeme zahrnout i jiné formy vkladů, které jsou sjednány podle občanského zákoníku
- **vklady v rámci stavebního spoření**, jejichž režim je upraven v zákoně o stavebním spoření

¹² DVOŘÁK, P. Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty. 1. vyd. Praha: Linde Praha a. s. – Právnícké a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 1999. 475 s. ISBN 80-7201-141-3. Kapitola „7. Depozitní bankovní produkty“, s. 233-234.

¹³ Povinné minimální rezervy jsou blíže popsány v kapitole „2.4.3 Povinné minimální rezervy“

Podobně lze dělit i **dluhové cenné papíry emitované bankami**. Jejich úprava spadá pod zákon o cenných papírech a také pod zákon o dluhopisech. Lze je dělit do následujících tří skupin:

- **vkladové listy, depozitní certifikáty a další různě označované formy** jsou maloobchodními instrumenty, úrokové podmínky prodávaných papírů se mění podle aktuální situace v době emise, zpravidla neobchodované na veřejných trzích, lhůta splatnosti je obvykle krátkodobá
- **bankovní dluhopisy (obligace)** jsou vydávány ve velkých emisích za jednotných podmínek, zpravidla jsou obchodovatelné na veřejných trzích a mívají střednědobou až dlouhodobou splatnost
- **hypoteční zástavní listy** jsou zvláštním druhem bankovních dluhopisů, které smějí emitovat pouze banky se speciální licencí, základní odlišnost hypotečních zástavních listů je dána tím, že zdroje z nich plynoucí může banka použít v zásadě pouze na poskytování hypotečních úvěrů

Poslední skupinou depozitních produktů jsou **vystavené depozitní směnky**. Banky mohou přijímat depozita od klientů i tím způsobem, že proti přijetí vkladu banka vystaví ve prospěch klienta depozitní směnku. Tyto směnky potom pro banku představují směnečný závazek na jejich proplacení v době splatnosti, který se vzhledem ke své podstatě řídí dle úpravy v zákoně směnečném a šekovém.

Pro potřeby své bakalářské práce a hlavně pro potřeby úročení jsem vybral následující **bankovní produkty**:

- **běžný účet**
- **termínovaný vklad**
- **vklad na vkladní knížce**
- **stavební spoření**
- **depozitní certifikáty**
- **bankovní dluhopisy**
- **další vybrané depozitní služby**

2.2.1 Běžný účet

Běžný účet můžeme považovat za základní produkt celého bankovníctví. Pokud i obyčejný člověk, který je pouze zaměstnancem, požaduje nějaký bankovní produkt, bývá

to právě tento. Chce místo, kam si bude moci ukládat svou výplatu, nebo kam mu bude firmou zasílána. Je to nejsnazší způsob uložení peněz u banky a tedy i nejvyužívanější. Zároveň je to nejpoužívanější produkt platebního styku, díky možnosti téměř ihned disponovat s peněžními prostředky.

Právní úpravu běžného účtu bychom našli v **zákoně č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník**, přesně v Části třetí – Obchodní závazkové vztahy, Hlavě II: Zvláštní ustanovení o některých obchodních závazkových vztazích, Dílu XXIV: **Smlouva o běžném účtu**. Pro jednodušší hledání jsou to **§ 708 - § 715a**¹⁴.

„Banka se zavazuje, dle tohoto zákona, smlouvou o běžném účtu zřídit od určité doby v určité měně účet pro jeho majitele, přijímat na zřízený účet vklady a platby a uskutečňovat z něho výplaty a platby.“¹⁵

Běžný účet bychom v bankovní terminologii mohli hledat pod termínem vklady na viděnou (na požádání, vista vklady), jichž je součástí. Jsou na něm drženy nejlikvidnější prostředky, dispozice není omezena ani termínem, ani výpovědní lhůtou.

Pod vklady na viděnou si můžeme představit právě běžné účty, případně účty kontokorentní, tedy takové účty, které jsou přečerpatelné (banka klientovi poskytla produkt podložený smlouvou o povoleném přečerpání). V podstatě se jedná o princip úvěru zakomponovaný do běžného účtu.

Vzhledem k možnosti kdykoli disponovat s peněžními prostředky na běžném účtu, bývá úroková sazba zpravidla velmi nízká, a proto je zůstatek na těchto účtech udržován pouze ve výši potřebné pro platební styk. V tomto můžeme vidět i účel běžných účtů. Prostředky jsou pro klienta rychle dostupné, takže lze běžný účet využít v každodenním platebním styku. Banky často samy nabízejí klientům, jejichž běžný účet dlouhodobě vykazuje vyšší zůstatek, výhodnější formy uložení, popř. je zvýhodňují dodatečnými premii ve formě určité úrokové přírážky.

Z hlediska banky představují nejen běžné účty, ale vklady na viděnou vůbec, důležitý zdroj financování, který se vyznačuje následujícími rysy:

- výše úrokových nákladů je relativně nízká, na druhé straně jsou s prováděním platebního styku spojeny nemalé náklady
- výhodnost vkladů na viděnou pro banku vyplývá z **existence tzv. sedliny**

¹⁴ Tato část zákona je dostupná na následující internetové adrese [cit. 21. října 2007]:

<<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obchzak/cast3h2d23.aspx>>

¹⁵ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, § 708 Základní ustanovení. [online][cit. 10. listopadu 2007] Dostupné z: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obchzak/cast3h2d23.aspx>>

Podstata sedliny vyplývá z toho, že jistá část těchto vkladů zůstává bance prakticky trvale k dispozici, přestože se celkový stav vkladů na viděnou denně mění. To je způsobeno tím, že:

- klienti obvykle zcela nevyčerpávají zůstatky na svých účtech
- platby z účtů odcházející z banky, a naopak příjmy přicházející na účty do banky se částečně vyrovnávají
- při převodu mezi účty klientů v rámci jedné banky se celkový stav vkladů na viděnou nemění¹⁶

Běžné účty jsou velice důležitou složkou bankovních produktů, jak z pohledu samotných bank, tak i jejich klientů, kteří tak mají téměř ihned k dispozici své prostředky, většinou jak pro hotovostní platební styk, tak i pro bezhotovostní platební styk. Při kombinaci s dalšími službami, se z běžného účtu stává produkt, který dovoluje klientovi zjednodušit mnoho základních činností. Tímto produktem je např. platební karta, která klientovi umožní mít vždy po ruce dostatečný obnos peněz, i když je peněženka jinak prázdná.

2.2.2 Termínovaný vklad

Právní úpravu termínovaného vkladu, respektive vkladových účtů obecně, bychom hledali v **zákoně č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník**, přímo za paragrafy určujícími úpravu pro běžný účet. Je to Díl XXIV: **Smlouva o vkladovém účtu** a příslušné paragrafy jsou **§ 716 – § 719b**¹⁷.

Zákoník říká, že „smlouvou o vkladovém účtu se zavazuje banka zřídit od určité doby v určité měně účet pro jeho majitele a platit z peněžních prostředků na účtu úroky a majitel účtu se zavazuje vložit na účet peněžní prostředky, přenechat jejich využití bance na dobu určitou nebo na dobu neurčitou s předem stanovenou výpovědní lhůtou.“¹⁸ V zákoně jsou dále stanoveny náležitosti, jaké musí smlouva mít a jaké podmínky musí být splněny.

¹⁶ REVENDA, Z., MANDEL, M., KODERA, J., MUSÍLEK, P., DVOŘÁK, P., BRADA, J. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 3. vyd. Praha: Management Press, 2004. 634 s. ISBN 80-7261-031-7. Kapitola „4.7 Depozitní (vkladové) bankovní produkty“. s. 150-151.

¹⁷ Tato část zákona je dostupná na následující internetové adrese: [cit. 21. října 2007] <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obchzak/cast3h2d24.aspx>>

¹⁸ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, § 716 Základní ustanovení. [online][cit. 10. listopadu 2007] Dostupné z: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obchzak/cast3h2d24.aspx>>

Podle Dvořáka můžeme dělit vkladové účty následujícím způsobem¹⁹:

- netermínované vklady
- termínované vklady
- postupné vklady na pevnou lhůtu
- vklady s postupnou splatností
- postupné vklady s výpovědní lhůtou

Termínované vklady jsou vklady na větší pevnou částku (výše vkladu se během jeho trvání nemění), kterou klient ukládá do banky za účelem vyššího úrokového výnosu s tím, že se po sjednanou dobu dobrovolně vzdává možnosti disponovat s vkladem, což je jeden z hlavních rozdílů oproti běžnému účtu.

Z hlediska způsobu časového omezení (druhý rozdíl s běžným účtem, který nemá časové omezení) dispozice s vkladem se rozeznávají dva druhy termínovaných vkladů:

- **vklady na pevnou lhůtu** jsou termínované vklady deponované v bance na předem pevně sjednanou lhůtu, zpravidla jde o lhůty od jednoho týdne do několika měsíců
- **vklady s výpovědní lhůtou** představují termínované vklady, u nichž je dispozice omezena předem sjednanou výpovědní lhůtou, nemají tedy pevně stanovenou konečnou dobu splatnosti, ta je závislá na datu podání výpovědi a na sjednané výpovědní lhůtě

Co se týká úrokových sazeb, u termínovaných vkladů mají následující vlastnosti:

- jsou tím vyšší, čím větší je výše vkladu a čím delší je doba splatnosti (resp. výpovědní lhůta)
- rychleji a těsněji se přizpůsobují vývoji tržní úrokové míry, než je tomu u úsporných vkladů na vkladní knížce
- úroková sazba je u vkladů na pevnou (a zejména krátkodobou) lhůtu většinou stanovena fixně pro celou dobu splatnosti, u vkladů s výpovědní lhůtou se většinou mění během trvání vkladu²⁰

¹⁹ DVOŘÁK, P. Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty. 1. vyd. Praha: Linde Praha a. s. – Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 1999. 475 s. ISBN 80-7201-141-3. Kapitola „7. Depozitní bankovní produkty“. s. 236-237.

²⁰ REVENDA, Z., MANDEL, M., KODERA, J., MUSÍLEK, P., DVOŘÁK, P., BRADA, J. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 3. vyd. Praha: Management Press, 2004. 634 s. ISBN 80-7261-031-7. Kapitola „4.7 Depozitní (vkladové) bankovní produkty“. s. 151.

2.2.3 Úsporné vklady na vkladní knížce

Vkladní knížka je v současnosti brána jako „přežitek“. Její právní úpravu již nenajdeme v zákoně č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ale musíme hledat v **zákoně č. 40/1964 Sb., občanský zákoník**, kde v § 781 - § 785²¹ najdeme právě vklady na vkladních knížkách, kde je problematika upravena takto: „S vkladem na vkladní knížce na jméno je oprávněn nakládat ten, na jehož jméno, příjmení, adresu a datum narození nebo identifikační znak právnické osoby je vkladní knížka vystavena.“²²

Sama o sobě je vkladní knížka formálně pouze potvrzením o úsporném vkladu, kde má vkladatel před očima historii svého vkladu. Její předložení je podmínkou dispozice s vloženými prostředky. Může být vystavena pouze na jméno. Do konce roku 2002 existovala vkladní knížka na doručitele. V České republice to představovalo jediný způsob, jak si zachovat anonymitu v bance. Ale od roku 2003 už tento produkt neexistuje. Vkladní knížka může být **s výpovědní lhůtou** nebo **bez výpovědní lhůty**. Vkladní knížku nelze využívat k platebnímu styku.²³

Pro výši a chování úrokových sazeb na vkladní knížce zpravidla platí tyto principy:

- výše úrokových sazeb z úsporných vkladů leží zpravidla pod úrovní srovnatelných termínovaných depozit, což do určité míry vyplývá z toho, že s úspornými vklady je spojena větší pracnost, a tudíž pro banku i vyšší náklady
- citlivost úrokových sazeb z úsporných vkladů na změny v tržní úrokové míře je nižší než u termínovaných depozit

Úsporné vklady na vkladních knížkách zůstávají stále poměrně oblíbeným způsobem spoření a zde můžeme vidět pravděpodobné důvody²⁴:

- jsou **relativně likvidní** (lze mnohdy vybrat i bez dodržení výpovědní lhůty)
- **lze měnit zůstatek** podle aktuální potřeby (průběžně ukládat i vybírat)
- dávají **velké možnosti přizpůsobení** konkrétním požadavkům vkladatele
- nejsou s nimi spojeny **žádné dodatečné náklady** (poplatky nebo provize)

²¹ Tato část zákona je dostupná na následující internetové adrese [cit. 21. října 2007]:
<<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcanzak/cast8h14.aspx>>

²² Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, § 783. [online][cit. 10. listopadu 2007] Dostupné z:
<<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcanzak/cast8h14.aspx>>

²³ Text částečně převzat z publikace: PŮLPÁN, K., DUCHÁČKOVÁ, E., MUSÍLEK, P., PŮLPÁNOVÁ, S., VESELÁ, J. Slovník bankovníctví, pojišťovnictví a kapitálových trhů. 1. vyd. Public History, 1998. 328 s. ISBN 80-902193-2-2. Heslo „Vkladní knížka“, s. 311.

²⁴ REVENDA, Z., MANDEL, M., KODERA, J., MUSÍLEK, P., DVOŘÁK, P., BRADA, J. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 3. vyd. Praha: Management Press, 2004. 634 s. ISBN 80-7261-031-7. Kapitola „4.7 Depozitní (vkladové) bankovní produkty“, s. 152.

2.2.4 Stavební spoření

Stavební spoření je upravováno zákonem č. 96/1993 Sb.²⁵, o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, který je zákonem samostatným a není tedy součástí obsáhlejších zákonů jako je zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník nebo zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

„Stavební spoření je účelové spoření spočívající v přijímání vkladů od účastníků stavebního spoření, v poskytování úvěrů účastníkům stavebního spoření a v poskytování státních příspěvků (což je specifikum tohoto produktu) fyzickým osobám účastníkům stavebního spoření.“²⁶

Princip stavebního spoření spočívá v tom, že účastníci stavebního spoření po určitou dobu spoří a po splnění daných podmínek získávají zpět nejen své úspory, ale i nárok na poskytnutí účelového stavebního úvěru. Podstatnou výhodou stavebního spoření je to, že podmínky stavebního spoření, včetně relativně nízké úrokové sazby z úvěru, jsou pevně stanoveny při uzavření smlouvy a nelze je v průběhu měnit.

Z hlediska banky, nebo ve většině případů stavení spořitelny (banky většinou vyčleňují samostatné instituce, které se zabývají přijímáním vkladů a poskytováním úvěrů ze stavebního spoření) je stavební spoření založeno na jedné straně na získávání relativně levných zdrojů, především z vkladů účastníků spoření, ze kterých se vytváří fond stavebního spoření. Na druhé straně jsou z tohoto fondu poskytovány relativně levné úvěry. Ve své podstatě jde o uzavřený systém refinancování. Navíc je stavební spoření podporováno státem, což je v současné době tzv. prémie k naspořeným vkladům. Výše státní podpory činí podle zákona 15% ročně z naspořených vkladů, ale toto procento je omezeno částkou 3 000 Kč za jeden rok. Pokud chce klient dostat právě 3 000 Kč, musí za rok naspořit alespoň 20 000 Kč.

„Průběh stavebního spoření lze rozdělit do tří fází:

- fáze spoření
- fáze přidělení úvěru
- fáze splácení úvěru

²⁵ Tento zákon je dostupný na následující internetové adrese: [cit. 22. října 2007]
<http://www.cmss.cz/produkty/zakony_podminky/zakon_o_stavebnim_sporeni>

²⁶ Zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření, § 1. [online][cit. 10. listopadu 2007] Dostupné z:
<http://www.cmss.cz/produkty/zakony_podminky/zakon_o_stavebnim_sporeni>

Na počátku **fáze spoření** je uzavření smlouvy o stavební spoření. Pro získání nároku na poskytnutí úvěru musí účastník k rozhodnému dni splnit určité podmínky:

- minimální dobu spoření
- minimální výši naspořené částky
- minimální (respektive cílovou) výši tzv. hodnotícího čísla, které bere v úvahu délku a výši spořených částek

Splní-li účastník stavebního spoření dané podmínky, má nárok na čerpání úvěru. Úvěr může být použit pouze na bytové potřeby, které vymezuje zákon. Splácení úvěru probíhá podle sjednaného splátkového kalendáře.²⁷

Co se týká bankovního hlediska, nemůže stavební spoření poskytovat každá banka, ale pouze ta, která k tomu získá potřebnou licenci od České národní banky.

2.2.5 Depozitní certifikáty

Depozitní certifikáty jsou upraveny zákonem č. 591/1992 Sb.²⁸, o **cenných papírech**, který dále upravuje akcie, zájmové listy, poukázky na akcie, podílové listy, dluhopisy, investiční kupóny, kupóny, opční listy, směnky, šeky, náložné listy, skladištní listy a zemědělské skladní listy.

„Depozitní certifikáty jsou listinné cenné papíry, které umožňují zhodnocení volných finančních prostředků. Banka se vydáním depozitního certifikátu zavazuje splatit jeho držiteli k uvedenému datu hodnotu certifikátu společně s úroky. Depozitní certifikát se však v mnoha ohledech liší od klasických bankovních vkladů, proto je nutno před jeho koupí zvážit jeho výhody a nevýhody.

U depozitních certifikátů je obvyklé, že je banky vydávají na předem stanovenou jmenovitou hodnotu – 1, 5, 10, 50, 100 tisíc korun apod. Výjimečně banky vydávají certifikáty se jmenovitou hodnotou podle přání klienta, ale i ty mohou být pouze násobky tisíce.

Certifikáty mají pevnou dobu splatnosti od několika měsíců do několika let, během níž nemohou být vypovězeny. Předčasná výplata certifikátu proto není možná (na rozdíl např. od termínovaných vkladů).

²⁷ REVENDA, Z., MANDEL, M., KODERA, J., MUSÍLEK, P., DVOŘÁK, P., BRADA, J. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 3. vyd. Praha: Management Press, 2004. 634 s. ISBN 80-7261-031-7. Kapitola „4.7 Depozitní (vkladové) bankovní produkty“. s. 154.

²⁸ Tento zákon je dostupný na následující internetové adrese [cit. 22. října 2007]:
<<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/cenne-papiry/>>

Depozitní certifikát je jako listinný cenný papír na doručitele **volně převoditelný**, to znamená, že majitel může certifikát kdykoliv prodat či darovat **bez vědomí banky**. Za případnou ztrátu, krádež či zničení certifikátu je plně odpovědný jeho majitel, kterému tak zaniká právo na jeho výplatu. Banky jen výjimečně umožňují umožnění certifikátu. Při nákupu certifikátu není nutné prokazovat svoji totožnost (kromě nákupů nad 100 tisíc korun). Certifikáty nejsou ze zákona pojištěny.²⁹

2.2.6 Bankovní dluhopisy

Bankovní dluhopisy (obligace) jsou upravovány **zákonem č. 190/2004 Sb., o dluhopisech**³⁰, kde jsou zohledněny i další, nejen bankovní dluhopisy, jež jsou pouze jedním z typů obligací na českém kapitálovém trhu. Tímto zákonem jsou upraveny například i hypoteční zástavní listy popsané níže.

„Zvláštní skupinou (možná podskupinou podnikových dluhopisů) jsou cenné papíry vydávané bankami. Ty si mohou prodej dluhopisů (emisi) zprostředkovávat i samy. Dluhopisy lze nakupovat prostřednictvím pobočkové sítě banky.“³¹

„Bankovní dluhopis je tedy druhem cenného papíru emitovaného bankovní institucí za účelem získání finančních prostředků s delší dobou splatnosti. Banka vyplácí majiteli dluhopisu úrok a po uplynutí doby splatnosti umořuje jistinu. Z pohledu banky jsou zdroje získané touto cestou stabilnější než zdroje z klasických depozit, neboť neumožňují vlastníkově předčasnou dispozici a banka tak přesně zná časový úsek, na který jsou jí svěřeny.“³²

2.2.7 Další depozitní produkty

Hypoteční zástavní listy jsou speciálním druhem dluhopisů emitovaných (hypotečními) bankami, jejichž úprava se řídí **zákonem č. 190/2004 Sb. o dluhopisech**³³. Krytí hypotečního zástavního listu je zabezpečeno zástavním právem na nemovitosti.

²⁹ Měšec.cz, Depozitní certifikáty. [online][cit. 22. října 2007] Dostupné z: <<http://www.mesec.cz/texty/depozitni-certifikaty/>>

³⁰ Tento zákon je dostupný na následující internetové adrese [cit. 22. října 2007]: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xsl/zakony_1039.html>

³¹ Finance.cz, Rozdělení dluhopisu podle emitenta. [online][cit. 22. října 2007] Dostupné z: <<http://www.finance.cz/kapitalovy-trh/informace/dluhopisy/emitenti/>>

³² PŮLPÁN, K., DUCHÁČKOVÁ, E., MUSÍLEK, P., PŮLPÁNOVÁ, S., VESELÁ, J. Slovník bankovníctví, pojišťovnictví a kapitálových trhů. 1. vyd. Public History, 1998. 328 s. ISBN 80-902193-2-2. Heslo „Bankovní dluhopis“, s. 28.

³³ Tento zákon je dostupný na následující internetové adrese [cit. 28. února 2008]: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xsl/zakony_1039.html>

Banky totiž zdrojů získaných emisí hypotečních zástavních listů mohou použít pouze na poskytování hypotečních úvěrů, což tento úvěr jasně specifikuje a vymezuje nakládání s ním a jím získanými prostředky.

„Vzhledem k tomu, že hypoteční úvěry jsou v důsledku zajištění zástavním právem k nemovitostem relativně málo rizikové, jsou z tohoto důvodu i hypoteční zástavní listy relativně velmi bezpečným cenným papírem.“³⁴

Posledním produktem, který stručně popíši, je **depozitní směnka**. „Depozitní směnku banka vystavuje jako vlastní směnku a zavazuje se tak vyplatit oprávněnému majiteli směnky v době splatnosti směnečnou částku. Klient získává směnku proti složení směnečné částky bance.“³⁵ Legislativně je depozitní směnka podložena **zákonem č. 191/1950, směnečný a šekový**³⁶.

2.3 Úročení vkladů

Doposud jsem psal pouze o teorii bankovních produktů a hlavně o produktech depozitních. Ovšem tato práce se chce zabývat nejen jejich popisem, ale také způsoby, jakými jsou vkladové operace úročeny. Právě úrok a jeho výše je hlavním důvodem, proč si lidé vybírají k ukládání peněz banky a jejich depozitní produkty. V této kapitole chci nejprve vymezit pojmy týkající se úročení, jako jsou úrok, úroková míra a úroková sazba, referenční úroková sazba, úroková marže, v další kapitole se budu zabývat jednotlivými typy úročení a dále popíši úročení u jednotlivých typů depozitních produktů bank.

„**Úrok** je určitou formou odměny. Zapůjčí-li jeden subjekt druhému peněžní prostředky, bude požadovat odměnu jako náhradu za dočasnou ztrátu kapitálu, za riziko spojené se změnami tohoto kapitálu (s inflací) a za nejistotu, že kapitál nebude splacen v dané lhůtě a výši.“³⁷ Právě takto můžeme úrok popsat. Dále můžeme úrok také chápat „jako důležitou ekonomickou kategorii, neboť výše úroku, popřípadě její změny, zásadním způsobem ovlivňují chování a rozhodování firem, institucí, domácností a veřejného

³⁴ REVENDA, Z., MANDEL, M., KODERA, J., MUSÍLEK, P., DVOŘÁK, P., BRADA, J. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 3. vyd. Praha: Management Press, 2004. 634 s. ISBN 80-7261-031-7. Kapitola „4.7 Depozitní (vkladové) bankovní produkty“. s. 154-155.

³⁵ DVOŘÁK, P. Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty. 1. vyd. Praha: Linde Praha a. s. – Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 1999. 475 s. ISBN 80-7201-141-3. Kapitola „7. Depozitní bankovní produkty“. s. 258.

³⁶ Tento zákon je dostupný na následující internetové adrese [cit. 28. února 2008]:
< http://i.info.cz/urs-att/P_191-50-105031032462218.htm >

³⁷ RADOVÁ, J., DVOŘÁK, P., MÁLEK, J. Finanční matematika pro každého. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 288 s. ISBN 80-247-1230-X. Kapitola „2.1 Základní pojmy“. s. 24.

sektoru.³⁸ Úrok je tedy odměnou, kterou se snaží každý ze jmenovaných subjektů dosáhnout. Banky se snaží dosáhnout co nejvyššího úroku z úvěr a zároveň poskytovat co nejnižší úrok z vkladů tak, aby uspokojily zákazníky a dokázaly se vyrovnat s konkurencí.

Pojem úrok je upraven právně v **zákoně č. 513/1991, obchodní zákoník**, a to v části, kde je legislativně upravován produkt běžný účet. Zde se o úroku (přesněji **§714**) píše následující:

„Nestanoví-li smlouva o běžném účtu něco jiného, platí banka majiteli účtu ze zůstatku peněžních prostředků na účtu úroky.

Úroky z peněžních prostředků na účtu náležejí majiteli účtu ode dne, k němuž byly peněžní prostředky ve prospěch jeho účtu připsány, do dne, který předchází dni, k němuž byly peněžní prostředky z účtu majitele odepsány nebo k němuž byly vyplaceny.

Úroková sazba se stanoví jako roční. Úroky jsou splatné, nestanoví-li smlouva o běžném účtu jinak, koncem každého kalendářního měsíce a banka je povinna připsat je k zůstatku peněžních prostředků na účtu nejpozději do pěti pracovních dnů po skončení kalendářního měsíce, za který se k zůstatku peněžních prostředků na účtu připisují.

Nejsou-li výše úrokové sazby nebo způsob jejího stanovení sjednány ve smlouvě o běžném účtu, činí úroková sazba polovinu diskontní sazby stanovené Českou národní bankou ke dni, k němuž se úroky připisují k zůstatku peněžních prostředků na účtu.³⁹

Velice důležitým pojmem je **úroková míra**. „Úroková míra je údaj mající zásadní význam v investičním rozhodování subjektů. Vyjadřuje podíl úroku a zapůjčené částky v procentech na roční bázi.“⁴⁰ Můžeme se dále setkat s pojmem **úroková sazba**, což je často s úrokovou mírou zaměňováno a sama teorie je zde poměrně nejasná. Uvádí se, že „úroková sazba je konkrétní úroková míra použitá pro určitou operaci.“⁴¹ Ovšem je možné najít také tento popis: „Úroková sazba se používá v případě, jedná-li se o veličinu určenou nějakým subjektem (např. diskontní sazba centrální banky, úroková sazba z termínovaného vkladu). Pojem úroková míra či míra výnosu (míra zisku) se používá, jedná-li se o veličinu

³⁸ PŮLPÁN, K., DUCHÁČKOVÁ, E., MUSÍLEK, P., PŮLPÁNOVÁ, S., VESELÁ, J. Slovník bankovníctví, pojišťovnictví a kapitálových trhů. 1. vyd. Public History, 1998. 328 s. ISBN 80-902193-2-2. Heslo „Úrok“, s. 304.

³⁹ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, § 714. [online][cit. 28. února 2008] Dostupné z: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obchzak/cast3h2d23.aspx>>

⁴⁰ PŮLPÁN, K., DUCHÁČKOVÁ, E., MUSÍLEK, P., PŮLPÁNOVÁ, S., VESELÁ, J. Slovník bankovníctví, pojišťovnictví a kapitálových trhů. 1. vyd. Public History, 1998. 328 s. ISBN 80-902193-2-2. Heslo „Úroková míra“, s. 304.

⁴¹ PŮLPÁN, K., DUCHÁČKOVÁ, E., MUSÍLEK, P., PŮLPÁNOVÁ, S., VESELÁ, J. Slovník bankovníctví, pojišťovnictví a kapitálových trhů. 1. vyd. Public History, 1998. 328 s. ISBN 80-902193-2-2. Heslo „Úroková sazba“, s. 304.

vypočítanou z jiných veličin (míra inflace).“⁴² V praxi jsou však oba pojmy většinou zaměňovány.

Co se dále úrokové míry týká, musíme rozlišovat čtyři základní typy⁴³:

- nominální úroková míra
- efektivní úroková míra
- požadovaná výnosnost
- vnitřní výnosové procento

Prvně jmenovaná, tedy **nominální úroková míra** představuje sjednanou úrokovou míru mezi vypůjčovatelem a poskytovatelem kapitálu (tedy v našem případě mezi bankou a klientem) a jako taková je uvedena ve smlouvě, vytištěna na plášti dluhopisu či jiným způsobem vyobrazena v platném dokumentu, nebo je přinejmenším mlčky respektována účastníky dohody. Jejími nejdůležitějšími dvěma znaky jsou **délka časového období**, za které je poměřována, a **četnost skládání úroků**.

Podle prvního znaku rozeznáváme roční nominální úrokovou míru, která se značí p.a. (z latinského **per annum**). Kromě toho se můžeme setkat ještě s dalšími typy úrokových měr:

- p.s. (**per semestre**) – pololetní
- p.q. (**per quartale**) – čtvrtletní
- p.m. (**per mensem**) – měsíční
- p.d. (**per diem**) – denní

Každá úroková míra, ať už roční nebo jakákoli jiná, v podstatě znamená, že za dané časové období se na účet připíše dané procento z uložené částky.

Dalším důležitým znakem způsob účtování úroků u jednotlivých bank a následně jejich připisování. *Nejčastější je roční připisování úroků.* Ale samozřejmě existují i další možnosti, jako např. měsíční nebo pololetní připisování.

Pokud jde o **efektivní úrokovou míru**, ta představuje uměle vypočtenou úrokovou míru, která umožňuje porovnávat různé nominální úrokové míry, poměřované sice za stejné období, ale s jinou frekvencí připisování úroků. Tak například roční efektivní míra nám říká, jak velká roční nominální úroková míra při ročním připisování úroků odpovídá

⁴² RADOVÁ, J., DVOŘÁK, P., MÁLEK, J. Finanční matematika pro každého. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 288 s. ISBN 80-247-1230-X. Kapitola „2.1 Základní pojmy“. s. 25.

⁴³ RADOVÁ, J., DVOŘÁK, P., MÁLEK, J. Finanční matematika pro každého. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 288 s. ISBN 80-247-1230-X. Kapitola „2.1 Základní pojmy“. s. 25-27.

roční nominální úrokové míře při denním, měsíčním a jiném připisování.

Úrokovou míru, která se používá pro diskontování, respektive akumulování peněžních toků, nazýváme **požadovaná úroková míra** nebo požadovaná výnosová míra, požadovaná výnosnost. Tuto míru můžeme stanovit jako určitou náhradu toho, že jsme investovali a nikoli neukládali například na termínovaný účet, přičemž požadovaná míra bude tedy ta, která by byla u daného typu účtu. Samozřejmě tato míra může být vypočítána také při půjčování peněz, kdy úroková míra bude naším nákladem.

Vnitřní výnosové procento je zvláštním typem úrokové míry. V podstatě se jedná o takovou uvažovanou úrokovou míru, při níž *se cena investice rovná současné (diskontované) hodnotě budoucích výnosů*.

Referenční úroková sazba neboli jinými slovy také mezibankovní úroková sazba je „statistickou“ sazbou, za kterou si mezi sebou banky poskytují úvěry na mezibankovním trhu. Je tedy jakousi průměrnou sazbou, která je statisticky vypočtena ze sazeb, které banky poskytují. Pro výpočet takovéto sazby existují jasná pravidla, která pro české prostředí vydala ČNB jako Úřední sdělení České národní banky ze dne 18. dubna 2006 o vydání třetí verze Pravidel pro referenční banky a výpočet (fixing) referenčních úrokových sazeb (PRIBID a PRIBOR)⁴⁴. Stanovení těchto sazeb je poměrně důležité, protože ovlivňují dennodenní operace všech bank na českém trhu, ale i bank zahraničních. Sazba PRIBOR (Prague InterBank Offered Rate) „je pražskou mezibankovní úrokovou sazbou, za kterou si banky navzájem poskytují úvěry na českém mezibankovním trhu“⁴⁵. Ve světě jsou používány další sazby jako LIBOR (London InterBank Offered Rate), EURIBOR (The Euro InterBank Offered Rate) nebo NIBOR (New York InterBank Offered Rate). Tyto sazby jsou vypočítávány denně.

Ohledně úročení bychom se ještě mohli setkat s pojmem **úroková marže**, „což je rozdíl mezi aktivními a pasivními úroky, což představuje jeden ze základních zdrojů zisků obchodních bank.“⁴⁶ S tímto termínem se tedy nesetkáváme u vlastních vkladů, ale pro banky je poměrně důležitý.

⁴⁴ Tato pravidla jsou k dispozici na následující internetové adrese: [online][cit. 28. února 2008] <http://www.cnb.cz/m2export/sites/www.cnb.cz/cs/legislativa/vestnik/2006/download/v_2006_03_20206610.pdf>

⁴⁵ BusinessCenter.cz, hledané heslo „PRIBOR“. [online][cit. 28. února 2008] Dostupné z: <<http://business.center.cz/business/pojmy/p981-PRIBOR.aspx>>

⁴⁶ PŮLPÁN, K., DUCHÁČKOVÁ, E., MUSÍLEK, P., PŮLPÁNOVÁ, S., VESELÁ, J. Slovník bankovníctví, pojišťovnictví a kapitálových trhů. 1. vyd. Public History, 1998. 328 s. ISBN 80-902193-2-2. Heslo „Úroková marže“, s. 304.

2.3.1 Typy úročení⁴⁷

Existují dva základní typy úročení: **jednoduché úročení** a **složené úročení**.

O **jednoduchém úročení** mluvíme tehdy, jestliže se vyplácené úroky k původnímu kapitálu nepřičítají a dále se neúročí – jinými slovy, úroky se počítají stále z původního kapitálu. A pro ještě jasnější představu, znamená to, že úrok je v každém období stejný.

Složené úročení tedy představuje takové úročení, kdy se úroky připisují k peněžní částce a spolu s ní se dále úročí.

Úročení dále dělíme podle toho, kdy dochází k placení úroku. Z tohoto hlediska potom hovoříme o:

- **polhůtním (dekurzivním) úročení** označujeme takový případ, kdy se úroky platí až na konci úrokového období
- **předlhůtní (anticipativní) úročení** je naopak takové úročení, u něhož se částka úroku připisuje na začátku úrokového období

Pokud budeme počítat s **jednoduchým úročením polhůtním** (polhůtní úročení je používáno častěji než předlhůtní, pro které se musí základní vzorec upravovat), můžeme použít následující vzorec:

$$u = \frac{V \cdot p \cdot t}{(100 \cdot 360)}$$

Vysvětlivky:	u	úrok
	V^{48}	vložená peněžní částka (také kapitál či jistina)
	p	roční úroková sazba v procentech
	t	doba splatnosti kapitálu (jistiny) ve dnech

Tento vzorec tedy používá procentuální sazbu, lze jej však zjednodušit, neboť můžeme počítat s indexem, nikoli s procenty, a čas můžeme vyjádřit pomocí jednoho písmene, čímž nám ze vzorečku zmizí všechna čísla a zůstanou pouze písmena. Vzorec bude vypadat takto:

⁴⁷ RADOVÁ, J., DVOŘÁK, P., MÁLEK, J. Finanční matematika pro každého. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 288 s. ISBN 80-247-1230-X. Kapitola „2. Úročení“. s. 27-33.

⁴⁸ Pro snazší pochopení jsem se odlišil od literatury a použil písmeno V, která je počátečním písmenem vkladu, což se pro potřeby mé práce hodí více než písmeno K nebo než také užívané písmeno J či a.

$$u = V \cdot i \cdot n$$

Vysvětlivky: $i = p / 100$ (procentuální sazba děleno 100, čímž získáváme index)
 $n = t / 360$ (dny, které úročíme, přepočítáváme na roky, resp. desetiny roku)

Tímto vzorečkem tedy vypočítáme úrok při jednoduchém polhútním úročení. Pokud bychom chtěli spočítat celkovou částku, kterou získáme na konci doby úročení, v podstatě stačí pouze sečíst vklad (kapitál, jistinu) a veškeré úroky. Tímto nám vyjde tzv. **budoucí hodnota** současného vkladu. Vzorec vy tedy vypadal takto:

$$V_n = V_0 + u$$

Vysvětlivky: V_n budoucí hodnota současného vkladu
 V_0 vklad (vložená peněžní částka)

Ve finanční matematice se však tento vzorec upravuje na následující podobu:

$$V_n = V_0 \cdot (1 + i \cdot n)$$

Toto je základní vzorec jednoduchého polhútního úročení, od kterého se odvíjí další vzorečky pro výpočet úroku, doby úročení, vložené částky. V podstatě se jedná pouze o matematické úpravy tohoto vzorce. Pokud bychom chtěli počítat **předlhútní úročení**, potřebovali bychom tento vzorec:

$$V_0 = V_n \cdot (1 - i \cdot n)$$

Vzorec vychází ze vzorečku tzv. **diskontu**, neboť princip diskontu je shodný s úročením na začátku období, tedy lze stejný vzorec použít i pro jednoduché předlhútní úročení.

Jelikož jsem snad dostatečně popsal jednoduché úročení, přešel bych ke vzorcům pro složené úročení.

Jednoduché úročení počítalo s tím, že úrok roste lineárně, což je důležité si

uvědomit, tedy každé období přibývá naprosto stejná částka, u složeného úročení je to jiné, neboť zde úroky rostou geometrickou řadou.

Složené úročení⁴⁹ vychází z toho, že vyplacené úroky se připisují k původnímu kapitálu a v následujícím úrokovém období se jako základ pro výpočet úroku bere již hodnota kapitálu zvýšená o úrok. Úročí se tedy již zúročený kapitál. Vzhledem k tomu, že nejsou známy aplikace předlhučního úročení, nebudu se jím ve své práci zabývat, podobně jako to nedělají ani autoři knih, příruček a skript pro finanční matematiku.

Pro odvození vzorečku **složeného polhútního úročení** (dále jen složené úročení) budeme předpokládat dvě následující teze:

- úrokové období je roční, což znamená, že úroky jsou pravidelně připisovány vždy na konci roku
- doba splatnosti je celé kladné číslo, to znamená v souladu s prvním předpokladem, že vklad je uložen po dobu n let

Pokud bychom tyto teze vložili do vzorečků, vyjde nám následující tabulka:

Rok	Stav kapitálu na konci roku	
1	$V_1 = V_0 + V_0 \cdot i$	$= V_0 \cdot (1 + i)$
2	$V_2 = V_1 + V_1 \cdot i = V_1 \cdot (1 + i)$	$= V_0 \cdot (1 + i)^2$
3	$V_3 = V_2 + V_2 \cdot i = V_2 \cdot (1 + i)$	$= V_0 \cdot (1 + i)^3$
:	:	:
n	$V_n = V_{n-1} + V_{n-1} \cdot i = V_{n-1} \cdot (1 + i)$	$= V_0 \cdot (1 + i)^n$

Tabulka 1 – Princip složeného úročení⁵⁰

- Vysvětlivky: V_0 vklad (vložená peněžní částka)
 $V_1 \dots V_n$ výše vkladu na konci prvního až n-tého období
 i úroková sazba vyjádřená jako desetinné číslo
 n počet úrokovacích období

Tato tabulka je pro výpočet složeného úročení poměrně ilustrativní. Pravý

⁴⁹ RADOVÁ, J., DVOŘÁK, P., MÁLEK, J. Finanční matematika pro každého. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 288 s. ISBN 80-247-1230-X. Kapitola „3. Složené úročení“. s. 46-47.

⁵⁰ RADOVÁ, J., DVOŘÁK, P., MÁLEK, J. Finanční matematika pro každého. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 288 s. ISBN 80-247-1230-X. Kapitola „3. Složené úročení“. s. 46.

sloupeček nám jasně ukazuje, že složené úročení vyjadřuje skutečně geometrickou řadu, tedy rozepsané by se to dalo napsat takto:

$$V_n = V_0 \cdot i \cdot i \cdot i \cdot i \dots$$

Počet i je v takovém případě roven počtu let, kdy se bude složené úročení provádět. Výsledný vzorec je tedy takovýto:

$$V_n = V_0 \cdot (1 + i)^n$$

Samotná hodnota úroku, tedy veškeré peníze, které na účet přibyly díky zúročení, se potom vypočte prostým odečtením od budoucí hodnoty v roce n .

Tímto jsem doufám dostatečně popsal vzorečky, které jsou pro výpočet úroku zásadní. Další vzorečky, které budou nutné pro jednotlivé příklady v praktické části budou vysvětleny přímo u příkladu.

2.3.2 Způsoby úročení u jednotlivých účtů

Začněme od začátku a podívejme se na způsoby úročení na běžném účtu⁵¹. Z podstaty běžného účtu vyplývá, že **výše zůstatku se na něm často mění**. Zvyšuje se úhradami přijatými ve prospěch účtu a naopak se snižuje provedením platebních příkazů k úhradě na vrub účtu. Na konci úrokového období banka také na běžný účet připíše úroky z částek, které na něm byly uloženy.

Pro **výpočet úroků na běžných účtech** se vyvinuly tři různé formální přístupy:

- zůstatkový (anglický)
- postupný (německý)
- zpětný (francouzský)

U **způsobu zůstatkového** se úroky vždy počítají za dobu, po kterou se stav účtu nezměnil. Úrokové číslo se určí z výše zůstatku na účtu a z počtu dní, po které zůstala nezměněna. Takto vypočtená úroková čísla se na konci úrokového období sečou a dělí se příslušným úrokovým dělitelem (počet dnů daného období). Tím získáme úrok, který

⁵¹ Text vychází z: RADOVÁ, J., DVOŘÁK, P., MÁLEK, J. Finanční matematika pro každého. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 288 s. ISBN 80-247-1230-X. Kapitola „9. Běžné účty“. s. 166-169.

připíšeme na konci období k zůstatku běžného účtu.

Při **postupném způsobu** vedení běžného účtu se při výpočtu úroků vypočte úrokové číslo z každé změny, a to od data změny do konce roku (úrokového období). Úrokové číslo při zvýšení stavu běžného účtu (vkladové) má kladné znaménko a naopak úrokové číslo vypočtené při snížení stavu běžného účtu (výběrové) má záporné znaménko. Součtem úrokových čísel za celé úrokové období se opět dělí úrokovým dělitelem (počtem dní).

A nakonec **zpětné vedení** běžného účtu. U něj je nejprve třeba zvolit výchozí datum, tzv. epochu (např. 1. 1. běžného roku). Úroková čísla se vypočítávají z každé změny, a to od data epochy do data změny. Úroková čísla při zvýšení stavu běžného účtu mají kladné znaménko, při snížení stavu naopak znaménko záporné. Nakonec se vypočte úrokové číslo z konečného zůstatku účtu ode dne epochy do konce úrokového období. Součet úrokových čísel se na konci úrokového období opět dělí úrokovým dělitelem.

Od běžného účtu přejdeme k **typům úročení na termínované vkladu**⁵². A vlastně nejen k nim, neboť následující typy úročení jsou shodné také pro úsporné vklady na vkladních knížkách, pouze je většinou nižší úroková sazba, kterou jsou úročeny. Způsob úročení vkladů může být tedy stanoven některou z následujících možností, popřípadě kombinací níže uvedených možností:

- **úročení fixní (pevná)**, kdy je úroková sazba stálá a trvá po celou dobu vkladu
- **úročení variabilní (pohyblivé)**, v tomto případě je úroková sazba vkladu vázána na určitou sazbu (základní sazbu banky, diskontní sazbu centrální banky, tržní referenční sazbu) a mění se podle změny sazby, na kterou je vázána; pohyblivé úročení může být koncipováno i volněji, kdy je sjednána určitá úroveň úrokové sazby a k jejím změnám dochází v závislosti na změnách hladiny úrokových sazeb
- **úročení progresivní**, kdy je úroková sazba z vkladu postupně zvyšována podle předem pevně sjednaného schématu

Co se týká **stavebního spoření**, musíme si uvědomit, že jsou zde tři různé fáze, které se od sebe výrazně liší. Pouze první fáze má charakter depozitního produktu, to je fáze spoření. Fáze získání úvěru a jeho splácení jsou charakterově v podstatě úvěrovými

⁵² Text vychází z: REVENDA, Z., MANDEL, M., KODERA, J., MUSÍLEK, P., DVOŘÁK, P., BRADA, J. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 3. vyd. Praha: Management Press, 2004. 634 s. ISBN 80-7261-031-7. Kapitola „4.7 Depozitní (vkladové) bankovní produkty“. s. 151.

produkty. Spoření je v takovém případě úročeno úrokovou sazbou, která je **sjednaná na celou dobu spoření** (a je sjednána i sazba na úvěr), přičemž ani jedna sazba se během trvání nemění, jedná se tedy o sazby fixní. Realita je taková, že úroková sazba pro spoření je logicky nižší než ta pro úročení úvěru, v současné době je úroková sazba pro vklady většinou 2-3% p.a.

Způsoby úročení depozitních certifikátů a bankovních dluhopisů se stanovují jedním z následujících způsobů⁵³:

- dluhopisy mají **emisní a umořovací kurz odpovídající nominální hodnotě**, v pravidelných obdobích jsou vypláceny úroky
- dluhopisy jsou **vydávány s emisním kurzem v nominální hodnotě**, v době splatnosti je jednorázově splacena jistina plus úrok vypočtený na základě stanovené formule za celou dobu splatnosti
- diskontované dluhopisy mají **emisní kurz diskontovaný ke dni emise** (snížený o úrok za celou dobu splatnosti), v době splatnosti je vyplacena nominální hodnota (snížená o daň z úroku)

2.4 Zdanění úroků, pojištění vkladů a povinné minimální rezervy

K problematice vkladů se váží ještě další témata, která bych rád ve své práci osvětlil. Jsou to **zdanění úroků**, protože jako další příjmy osob, ať už fyzických nebo právnických, jsou i úroky zdaňovány určitou sazbou, **pojištění vkladů**, které je také důležitou součástí bankovní politiky, a **povinné minimální rezervy**.

2.4.1 Zdanění úroků

Zdanění vkladů je upravováno **zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu**⁵⁴. Zákon o zdanění úroků toto:

„Zvláštní sazba daně z příjmů plynoucích ze zdrojů na území České republiky pro poplatníky, činí 15%, a to (s účinností od **1. 1. 2008 je sazba 15% a s účinností od 1.1.2009 12,5%**) z příjmů uvedených v § 22 odst. 1 tohoto zákona, kam patří i úroky a z

⁵³ REVENDA, Z., MANDEL, M., KODERA, J., MUSÍLEK, P., DVOŘÁK, P., BRADA, J. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 3. vyd. Praha: Management Press, 2004. 634 s. ISBN 80-7261-031-7. Kapitola „4.7 Depozitní (vkladové) bankovní produkty“. s. 153.

⁵⁴ Tento zákon je dostupný na následující internetové adrese [cit. 21. listopadu 2007]:
<<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/>>

příjmů z nájemného § 22 odst. 1.“⁵⁵

Poplatníky této daně jsou právnické a fyzické osoby podléhající dani z příjmu. Ale toto zdanění je dále ještě upravováno směrnicí Evropské unie. Tato úprava má označení **Směrnice Rady 2003/48/ES, o zdanění příjmů z úspor v podobě úrokových plateb**⁵⁶.

Zde uvádím úryvek z novinového článku, který zavedení této nové směrnice popisuje přesněji.

„V červnu 2003 Evropská unie přijala mimo jiné Směrnicí 2003/48/ES o zdaňování příjmů z úspor (dále jen Směrnice). Konečným cílem této Směrnice je **efektivní zdanění příjmů z úspor** ve formě vyplácených úroků v členském státě, ve kterém má skutečný vlastník (fyzická osoba) trvalé bydliště pro daňové účely. Daného cíle by mělo být dosaženo prostřednictvím automatické výměny informací, týkající se úroků spadajících pod tuto Směrnicí. Pouze Belgie, Rakousko a Lucembursko budou v rámci tzv. přechodného období místo výměny informací uplatňovat srážkovou daň u zdroje. Směrnice se v praxi má začít provádět od 1. července 2005. Původní termín byl stanoven na 1. ledna 2005, ale v souladu s čl. 17, který stanoví podmínky aplikace Směrnice, Rada EU rozhodla, že do 1. ledna 2005 nebudou tyto podmínky splněny a termín posunula.

Do českého zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů byla tato Směrnice implementována prostřednictvím **§ 38fa**.“⁵⁷

Zdanění nepodléhají podílové fondy a také úroky ze stavebního spoření, což je další velká výhoda tohoto spoření vedle státní podpory.

I když nutno říci, že částka, o kterou se úroky snižují, není tak obrovská. Pokud vezmeme v potaz, že úroková sazba může být dejme tomu 3%, zdanění jí vlastně změní na 2,55%, které opravdu dostaneme. U malých částek je tedy zdanění relativně nevýrazné.

Odlíšnému zdanění podléhá depozitní směnka. „Do roku 2001 podléhaly příjmy z držby depozitní směnky zdanění patnáctiprocentní srážkovou daní. Tato **daň byla daní konečnou nezávisle na tom, zda směnka byla zařazena do obchodního majetku klienta**. Ostatní úrokové příjmy byly bez ohledu na srážkovou daň zahrnovány do daňového základu pro „normální“ zdanění.

Od 1. 1. 2001 se zdanění příjmů plynoucích z držení depozitní směnky změnilo. Záměrem zákonodárců bylo odstranit nerovnoprávnost dosavadního zdaňování, které

⁵⁵ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. [online][cit. 21. listopadu 2007] Dostupné z: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/>>

⁵⁶ Tato směrnice je dostupná na následující internetové adrese [cit. 21. listopadu 2007]: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/SID-53EDF4E6-827049CF/cds/Zdan_uspor_Smernice.pdf>

⁵⁷ BusinessInfo.cz, Zdaňování příjmů z úspor. [online][cit. 21. listopadu 2007] Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/dane-ucetnictvi/zdanovani-prijmu-z-uspor/1000465/34252/>>

zvýhodňovalo depozitní směnky ve srovnání s ostatními druhy cenných papírů (včetně státních), o které by se tak mohl na trhu zúžit zájem.

Sazba srážkové daně zůstala po novele daňového zákona stejná. **Pokud je však směnka zařazena do obchodního majetku, sražená daň není daní konečnou, ale pouze zálohou.** Všechny právnické osoby a fyzické osoby, které mají směnku zařazenu do obchodního majetku, musí tyto příjmy dodatečně, v rámci daňového přiznání zahrnout do daňového základu a zdanit. Sražená daň se poté započítává na celkovou daňovou povinnost. **Pro účely zdanění příjmů z prodeje směnek je opět nutno rozlišovat mezi směnkami zařazenými a nezařazenými do obchodního majetku poplatníka.** Na příjmy z prodeje depozitních směnek nezařazených do obchodního majetku se vztahuje osvobození od daně, pokud je poplatník má v držení déle než 6 měsíců. Pokud tento časový test neplatí, postupuje se stejně jako u směnek zařazených v obchodním majetku – v okamžiku prodeje se cena pořízení směnky stává daňovým výdaje a rozdíl mezi cenou prodejní a cenou pořízení vstupuje do daňového základu.⁵⁸ Tuto úpravu můžeme najít v **zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů⁵⁹**.

2.4.2 Pojištění vkladů

Základním důvodem pro pojištění bank je ochrana klienta. Zároveň je to způsob, jak učinit z bank co nejméně rizikové instituce, kdy klient bude mít větší jistotu, že nepřijde o všechny své peníze. Systém povinného pojištění chrání vkladatele a zároveň zvyšuje důvěryhodnost bank, neboť jejich ztráty a rizika jsou případně kryty další institucí.

Obecně existují čtyři základní možnosti toho, jak pojistit vklady v bankách, respektive jak stanovit výši pojištění⁶⁰:

- výše pojištěných vkladů je neomezena, v případě úpadku banky dostane vkladatel zpět plnou výši vkladu, tato možnost byla aplikována v praxi především v Německu do konce roku 1994
- výše pojištěných vkladů je neomezena, vkladatel v případě úpadku banky dostává zpět jen stanovený podíl

⁵⁸ Vysoké učení technická v Brně, Nývtová R. Možnosti krátkodobého zhodnocení finančních prostředků. [online][cit. 21. listopadu 2007] Dostupné z: <www.fce.vutbr.cz/veda/dk2003texty/pdf/5-2/rp/nyvltova.pdf>

⁵⁹ Tento zákon je možné stáhnout na této webové adrese: [cit. 29. února 2008] <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/>>

⁶⁰ REVENDA, Z., MANDEL, M., KODERA, J., MUSÍLEK, P., DVOŘÁK, P., BRADA, J. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 3. vyd. Praha: Management Press, 2004. 634 s. ISBN 80-7261-031-7. Kapitola „10.3 Povinné pojištění vkladů“. s. 384.

- výše plně pojištěných vkladů je limitována, vklady nad limitem jsou pojištěny jen částečně, nebo nejsou pojištěny vůbec
- **výše pojištěných vkladů je limitována a v rámci limitu dostává vkladatel při úpadku banky jen určitou část vkladu, vklady nad stanoveným limitem nejsou pojištěny vůbec**

Nejčastěji používanými typy jsou třetí a čtvrtý, přičemž naše bankovníctví využívá typ poslední, stejně jako bankovníctví členských států Evropské unie. V České republice je orgánem, který pojišťuje vklady **Fond pojištění vkladů**, který je stanoven **v zákoně č. 21/1992 Sb., o bankách**⁶¹, přičemž povinné pojištění vkladů upravuje hlavně **dotatkový zákon č. 156/1994 Sb.**

Následující text vychází ze zákona č. 21/1992, o bankách: „Fond pojištění vkladů vytváří finanční rezervy z příspěvků bank a poboček zahraničních bank, které jsou použity pro výplatu vkladů v případě krachu některé banky z důvodu její nesolventnosti. Pojištěny jsou všechny neanonymní vklady fyzických a právnických osob vedené v korunách i v cizí měně (tj. vklady na jméno, příjmení, adresu a datum narození nebo rodné číslo vkladatele – fyzické osoby, v případě právnických osob vklady na obchodní firmu nebo název, sídlo a identifikační číslo). Pojištěny nejsou vklady bank, poboček zahraničních bank a finančních institucí. Rovněž nejsou pojištěny pohledávky z tzv. podřízených vkladů.

Výše náhrady se vypočítá z celkového objemu pojištěných vkladů jednotlivého vkladatele u dotčené banky a poskytuje se ve výši 90 % tohoto objemu maximálně však do výše ekvivalentu 25 tisíc EUR pro jednoho vkladatele u jedné banky. Na náhradu nemají nárok osoby, které mají k bance zvláštní vztah, tj. zejména její akcionáři a společnosti jimi kontrolované, členové statutárního orgánu a dozorčí rady, vedoucí zaměstnanci banky, společnosti pod kontrolou banky, a rovněž osoby odsouzené v trestním řízení v souvislosti s praním špinavých peněz.

Pobočka zahraniční banky se nemusí účastnit systému pojištění vkladů podle zákona o bankách, jestliže prokáže ČNB a oznámí veřejnosti, že systém pojištění vkladů, jehož je účastna zahraniční banka ve svém domovském státě, se vztahuje též na pobočku a je pro vkladatele nejméně tak příznivý jako pojištění u Fondu pojištění vkladů.“⁶²

⁶¹ Tento zákon je možné stáhnout na této webové adrese: [cit. 29. února 2008] <http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/legislativa/zakony/download/zakon_o_bankach.pdf>

⁶² Česká národní banka, článek „Pojištění vkladů. [online][cit. 12. října 2007] Dostupné z: <http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/dohled_fin_trh/bankovni_dohled/bankovni_dohled/postaveni_bd/bank_regulace_dohled/pojisteni_vkladu.html>

2.4.3 Povinné minimální rezervy

„Každá banka (včetně stavebních spořitelén) a pobočka zahraniční banky, která má v ČR bankovní licenci nebo se rozhodne v ČR podnikat, je povinna držet na svém účtu u ČNB určitý **předem stanovený objem likvidních prostředků**, tzv. **povinné minimální rezervy (PMR)**. Banky v současné době udržují PMR na svém účtu v Zúčtovacím centru ČNB (tzv. účet platebního styku) a též na účtu pro výběry a skládání hotovostí, mají-li tento účet zřízen. Předepsaný objem PMR je stanoven na 2% ze základny pro výpočet PMR. S platností od 12. 7. 2001 je touto základnou objem primárních závazků dané banky (tj. především vkladů od nebankovních subjektů), jejichž **splatnost nepřevyšuje 2 roky**. Příslušná banka je povinna udržovat na účtech pro držení PMR takový denní zůstatek, který je v průměru za udržovací období (přibližně 1 měsíc – začíná první čtvrtek v měsíci a končí ve středu před prvním čtvrtkem v následujícím měsíci) roven minimálně stanovené PMR pro dané udržovací období. **Prostředky na tomto účtu až do výše předepsaného objemu PMR jsou** počínaje 12. 7. 2001 bankám **úročeny dvoutýdenní repo sazbou ČNB (dříve úročeny nebyly)**.

Funkce PMR jako měnověpolitického nástroje je v současné době nízká. Prostředky deponované bankami v ČNB za účelem plnění PMR však mají jinou významnou úlohu: slouží jako „polštář“ zajišťující plynulost mezibankovního platebního styku v Zúčtovacím centru ČNB. V roce 1999 dokončila ČNB proces postupného snižování sazby PMR na úroveň 2%, která je shodná s vyšší sazby PMR stanovenou Evropskou centrální bankou pro banky v Hospodářské a měnové unii (EMU).

Aby byla zachována plynulost mezibankovního platebního styku i po snížení sazby PMR na současnou úroveň, byla zavedena kolateralizovaná (tj. poskytovaná bankám výměnou za cenné papíry) vnitrodenní úvěrová facilitata. V jejím rámci ČNB, jakožto operátor platebního systému a systému vypořádání obchodů s krátkodobými dluhopisy, poskytuje bankám krátkodobé úvěry v průběhu dne tak, aby byly schopny plynule provádět platby i v případě, že v daný okamžik nemají na svém účtu platebního styku u ČNB dostatek prostředků. Vnitrodenní úvěr je poskytován za sazbu 0% a v případě nesplacení automaticky přejde v marginální zápůjční facilitatu.⁶³

Úplné znění problematiky ohledně PMR lze nalézt v Opatření České národní banky

⁶³ Finance.cz , Úrokové sazby České národní banky. [online][cit. 28. února 2008]
Dostupné z: <<http://www.finance.cz/bankovnictvi/sazby-cnb/>>

č. 2/2003 věst. ČNB, kterým se stanoví minimální výše likvidních prostředků a podmínky tvorby povinných minimálních rezerv, ve znění opatření České národní banky č. 3/2004 věst. ČNB a opatření České národní banky č. 4/2004 věst. ČNB⁶⁴. Toto opatření reaguje na Nařízení ECB (ES) č. 1745/2003 ze dne 12. září 2003 o uplatňování minimálních rezerv (ECB/2003/9)⁶⁵.

⁶⁴ Toto opatření je dostupné na následující internetové adrese: [online][cit. 28. února 2008] <http://www.cnb.cz/m2export/sites/www.cnb.cz/cs/legislativa/vestnik/2004/download/v_2004_16_10604610.pdf>

⁶⁵ Toto nařízení je dostupné na následující internetové adrese: [online][cit. 28. února 2008] <http://www.ecb.int/ecb/legal/pdf/cs_ecb_2000_11.pdf>

3. Úročení vybraných vkladových účtů

V třetí kapitole mé práce přecházím k výpočtu úročení tak, jak k němu dochází v praxi. Metodika praktické části mé bakalářské práce je následující:

Hlavním cílem je výpočet úročení pro jednotlivé typy depozitních operací, přesněji pro bankovní účet, vklady na vkladní knížce, termínovaný vklad a stavební spoření. Tyto výpočty budou aplikovány na praktických příkladech, které budou vycházet převážně z bankovní praxe, kdy bude použito úrokových sazeb, jež jsou k datu odevzdání práce v jednotlivých bankách platné. Princip této části bude tedy založen na matematických metodách.

Dílčím cílem praktické části mé bakalářské práce je také porovnání jednotlivých typů úročení podle banky, jak bude popsáno níže. Praktická část se tedy nezaměří pouze na výpočet, ale i na popis produktů a jejich porovnání podle vybraných bank. Při tomto postupu bude využita metoda komparativní.

Nejprve porovnáám úrokové sazby jednotlivých bank. Za vybrané banky jsem si zvolil ty, které jsou na našem trhu největší a hlavně mají největší základnu klientů. Jsou to tyto: Česká spořitelna, Komerční banka a Československá obchodní banka. Pokusím se porovnat jednotlivé úrokové sazby bank a určit i další hlediska, která jsou při jednotlivých vkladových operacích důležitá. Následně přejdu k praktickému příkladu, kde budu aplikovat teoretické znalosti z první části mé bakalářské práce, tedy hlavně použití vzorců pro výpočet úroků a jednotlivých typů a způsobů úročení.

Na případu běžného účtu u bank se budu také zabývat studentskými konty, která banky poskytují a pokusím se najít to nejvýhodnější a zároveň z pozice studenta určit, jaké konto (imaginární) by studentům vyhovovalo nejlépe. V této části porovnáám konta skutečně podrobně, se všemi poplatky a možnostmi, které jednotlivé banky u svých produktů nabízejí.

Jelikož produkty jednotlivých bank jsou poměrně rozdílné, protože každá banka chce být jedinečná a mít ve svém portfolio služeb takové depozitní obchody, které jiná banka nemá, budu se snažit pro své praktické příklady vybírat pouze depozitní obchody, které jsou u všech bank stejné, či alespoň podobné. Výjimkou bude úročení vkladů na vkladní knížce, neboť tuto službu poskytuje pouze Česká spořitelna.

Informace pro praktickou část bakalářské práce budu čerpat z materiálů, které jsem získal u poboček zvolených bank, ale také z internetu na webových stránkách bank, kde

jsou potřebné informace velmi snadno a velmi přehledně dostupné.

3.1 Úročení běžného účtu

Nejprve bych se v praktické části věnoval běžným účtům, které jsou, jak již bylo popsáno, základním produktem všech bank.

3.1.1 Úroky u jednotlivých bank

V následující tabulce je přehled základních (nejnižších) úrokových měr tak, jak je k běžnému účtu (míněn pouze produkt, který je takto pojmenován) poskytují jednotlivé banky (všechny sazby jsou p.a.):

ČSOB	Česká spořitelna	Komerční banka
0,01%	0,10%	0,02%

Již z tohoto shrnutí je patrné, jaká banka poskytuje největší úrokovou míru, ale pojďme se na jednotlivé banky podívat podrobněji. S úročením běžných účtů to totiž není tak jednoduché. U ČSOB je poskytována jednotná míra, kterou je však možno individuálně změnit, resp. navýšit.

Česká spořitelna má čtyři pásma úročení, která vypadají následovně:

< 1 000 000,-	< 5 000 000,-	< 20 000 000,-	≥ 20 000 000,-
0,10%	0,20%	0,40%	0,80%

Komerční banka má podobný systém jako Česká spořitelna, tedy částka je úročená čtyřmi pásmy:

< 5 000 000,-	< 50 000 000,-	< 150 000 000,-	≥ 150 000 000,-
0,02%	0,05%	0,25%	0,70%

Z těchto dostupných údajů můžeme vyvodit následující závěry. Nejvýhodnější se z hlediska úročení běžného účtu jeví Česká spořitelna, jejíž úrokové míry dosahují poměrně „vysokého“ procenta oproti ostatním dvěma bankám. Nejhuř z tohoto porovnání vychází ČSOB, která má míru v tomto ohledu skutečně minimální. Již na tomto srovnání můžeme vidět, že každá banka chápe běžný účet trochu jinak. Pro ČSOB se jedná o naprosto základní produkt, který v podstatě nemá žádné výhody. Pravděpodobně jde o politiku nalákání zákazníků na jiné produkty, pro ně, ale samozřejmě i pro banku výhodnější.

3.1.2 Příklady na úročení

Pro začátek bych uvedl jednoduchý příklad, kdy vypočítáme, jak se nám na tomto typu účtu zúročí určitá částka. Zadání tedy bude následující:

Příklad 1

Klient si 1. 1. 2007 uloží 100 000 Kč do tří různých bank. Peníze nechá na běžném účtu ležet jeden celý rok a vybere je až 1. 1. 2008. Všechny banky pro zjednodušení a pro možnost porovnání účtují úrokovou sazbu roční (jak je uvedeno v kapitole 3.1.1) a úrok je ročně připisován. Kolik si bude moci klient vybrat k 1. 1. 2008?

Postup bude následující. Jelikož všechny banky úročí složeným úrokem, použijeme tento vzorec:

$$V_n = V_0 \cdot (1 + i)^n$$

Neznámou v tomto případě je V_n , všechny ostatní proměnné známe. V_0 je rovna 100 000 Kč, i je rozdílná u každé banky (pro ČSOB 0,01%, pro KB 0,02% a pro ČS 0,1%). Za n dosadíme 1, protože se úročí pouze jeden rok.

Pro úročení u ČSOB by se dosazovalo následujícím způsobem:

$$V_n = 100000 \cdot (1 + 0,0001)^1$$

Výsledek by tedy byl 100 010 Kč. Po dosazení úrokových měr všech bank nám vyjdou tyto budoucí hodnoty dnes vložených 100 000 Kč.

ČSOB	Česká spořitelna	Komerční banka
100 010 Kč	100 100 Kč	100 020 Kč

Z výsledku je jasně zřejmé, že běžný účet není nástroj pro zhodnocování peněz, ale jedná se pouze o instrument, který má sloužit jako zprostředkovatel rychlého platebního styku. Pokud bychom chtěli své peníze zúročit, rozhodně použijeme jiný bankovní produkt. A právě vzhledem k tomu, že běžný účet je určen k platebním operacím, částka na tomto účtu se často mění, proto přejděme k následujícímu příkladu, kde bude úročení na běžném účtu patrnější a hlavně bude lépe nastíněna funkce tohoto produktu.

Příklad 2

Klient má účty u tří banka a u všech během roku provedl následující operace:

Den	Transakce	Částka
1. 1. 2007	Počáteční zůstatek	15 000 Kč
5. 4. 2007	Vklad	9 800 Kč
11. 6. 2007	Výběr	11 000 Kč
13. 9. 2007	Vklad	10 200 Kč

Jaký byl stav na účtu ke konci roku, tedy přesněji k 1. 1. 2008?

Jak postupovat u tohoto příkladu? Jak již bylo řečeno v teoretické části, úrok na běžném můžeme počítat třemi přístupy – zůstatkovým, postupným a zpětným. V podstatě nezáleží na tom, jaký způsob si vybereme, protože úrok musí vyjít všemi způsoby stejný.

Pro výpočet tohoto příkladu použijeme přístup postupný, který vychází z toho, že každá změna je úročena od data změny až do konce roku. Pro výpočet postupnou metodou budeme potřebovat znát několik vzorečků. Tím prvním je výpočet tzv. úrokového čísla, které nám bude sloužit ke konečnému výpočtu úroku. Úrokové číslo vypočteme pomocí následujícího vzorečku:

$$úč = \frac{K \cdot t}{100}$$

Vysvětlivky: úč úrokové číslo
K kapitál (částka změny, tedy vkladu nebo výběru)
t úrokové období ve dnech

Pomocí tohoto vzorce můžeme vypočítat úrokové číslo pro všechny operace, které během roku nastaly. Tento způsob počítá s tím, že vkladové úrokové číslo bude mít znaménko plus, výběrové naopak mínus. Tato metoda bude počítána s rokem, který má 365 dnů, tedy s kalendářním rokem 2007.

Den	Transakce	Částka	Doba úročení	Úrokové číslo
31. 12. 2006	Zůstatek	15 000 Kč	365	+ 54 750
5. 4. 2007	Vklad	9 800 Kč	270	+ 26 460
11. 6. 2007	Výběr	11 000 Kč	203	- 22 330
13. 9. 2007	Vklad	10 200 Kč	79	+ 8 058

Pro další výpočet, tedy výpočet samotného úroku musíme nejprve sečíst všechna úroková čísla, čímž nám vyjde hodnota **66 938**. Nyní potřebujeme další vzorec, který nám vypočítá samotný úrok. Tento vzorec vypadá následně:

$$u = \frac{\frac{úč}{365}}{p}$$

Vysvětlivky: u úrok
 p procentuální úroková sazba

Zde musíme opět pro každou banku zvlášť vypočítat konečný úrok, protože každá banka má jinou sazbu. Pokud bychom dosadili do vzorce úrokovou sazbu ČSOB, vypadal by vzorec takto:

$$u = \frac{66938}{\frac{365}{0,01}}$$

Pro jednotlivé banky by vypadaly konečné výsledky, tedy úroky vypočítané ke konci roku, následovně:

ČSOB	Česká spořitelna	Komerční banka
1,84 Kč	18,33 Kč	3,68 Kč

Zde opět vidíme, že Česká spořitelna má nejlepší sazbu, při níž má klient největší zúročení. Ovšem i přesto je jasné, že úrok na běžném účtu je minimální a je lepší si pro zhodnocení pořídit lepší produkt, který je k tomu přímo určený. Takový produkt bude popsán v další kapitole, kde budou úročeny termínované vklady. Na nich bude také ukázáno, jak se úročí při pásmovém způsobu úročení, tedy při takovém způsobu, kdy máme více úrokových sazeb v závislosti na výši vložené částky.

3.1.3 Produkty jednotlivých bank

Každá banka nabízí ve svém portfoliu služeb mnoho druhů produktů, a tak obyčejný běžný účet není jedinou možností pro potřeby platebního styku. Banky nabízejí více produktů, které jsou určeny různým potřebám a tedy i různým skupinám lidí.

ČSOB poskytuje tři produkty v rámci „Konta“ – ČSOB Konto, ČSOB Aktivní konto a ČSOB Exkluzivní konto. K tomu ještě existují produkt pro děti do 15 let (Dětské konto Slůně) a Studentské konto Plus určené studentům. Banka, v tomto případě nejen ČSOB, si účtuje za operace na účtu poplatky, které jsou většinou odečítány měsíčně. Tyto poplatky většinou převyšují částky, které může osoba získat úročením, což je sám o sobě pádný důvod k tomu, proč nevyužívat běžný účet (konto) ke zhodnocování. Toto neplatí v případě Dětského konta slůně, které je zároveň i spořicí produktem a je u něj zvýšena úroková míra až na 2,5%. U ostatních platebních produktů ČSOB poskytuje úrok 0,05%, což při minimálních měsíčních poplatcích 40 Kč je skutečně „zanedbatelné“.

Velice výhodné je však u ČSOB Studentské konto Plus, kde je studentům poskytována většina služeb zdarma (to zahrnuje např. platební kartu, kontokorent, internetové a další typy přímého bankovníctví, osvobození od poplatků za transakce apod.), studenti nad 19 platí pouze za měsíční (čtvrtletní) výpisy. Myslím, že v tomto ohledu se banka studentům snaží vyjít vstříc a nabízí co nejlepší služby za skutečně minimální cenu.

Česká spořitelna nabízí podobné spektrum produktů vycházejících z běžného účtu, tedy určených k platebnímu styku a k rychlému přístupu k financím. Základním produktem je Sporožirový účet, který je možné zvýhodnit třemi různými programy – Výhodný program, Kompletní program anebo Exclusive konto. Každý z těchto produktů je o něco výhodnější, ať už v poskytovaných službách anebo v tom, co má zákazník k účtu zdarma. Nejdražší měsíční poplatek, a to za účet Exklusivní konto je 330 Kč, což je o něco levnější produkt než u ČSOB. I Česká spořitelna má produkty pro děti a studenty, pro děti je to X konto a pro studenty účet Student+. Student+ je oproti produktu ČSOB výhodnější hlavně z hlediska úrokové sazby, která má výši 0,85%, což už lze částečně použít jako zhodnocovací produkt.

Co se týká úrokových sazeb, Česká spořitelna poskytuje u svých produktů (Kompletní program a Exclusive konto) pásmové úročení, kdy u Exclusive konta je úrok u částky nad 500 000 Kč dokonce 2,3%, což už je skutečně výhodný produkt pro spoření.

V současnosti je zajímavým produktem České spořitelny Osobní účet, který si může klient zřídit na své přání, tedy přímo si určí, jaké produkty chce využívat a za ně mu bude vypočtena cena, kterou by hradil měsíčně. Tento produkt je možné objednat přes internet, kdy si může zákazník jednoduše zjistit, kolik by platil, a pokud by mu produkt nevyhovoval, prostě si ho neobjedná. Myslím, že toto je poměrně velký krok k individualizaci osobních účtů a že tím Česká spořitelna poměrně úspěšně vystoupila z řad svých kolegů.

Komerční banka v rámci běžných účtů neposkytuje o mnoho méně služeb než její konkurenti. Nabízí čtyři typy kont, tzv. balíčků vše v jednom, a k tomu ještě další čtyři produkty, které jsou buď určené ke stavebnímu spoření anebo studentům a dětem, jak tomu bylo u dvou předchozích bank. Konta KB nesou názvy Ideal, Perfekt, Extra a Premium, kdy nejdražší je Premium konto, které je podobné ČSOB Exkluzivnímu kontu a Exclusive kontu u České spořitelny. Jeho cena je 325 Kč měsíčně. I Komerční banka u svých produktů úročí pásmovým úročením, podobně jako Česká spořitelna.

Co se týče ostatních produktů vycházejících z běžného účtu, jedná se o Modré konto a Modré konto plus, které jsou vázány na smlouvu o stavebním spoření u Modré pyramidy, která je součástí skupiny Komerční banky. Dále Dětské konto, určené dětem do 15 let věku a nakonec G2 (Gaudeamus²), což je konto studentské. V následující kapitole bych studentská konta jednotlivých bank porovnal.

3.1.4 Porovnání studentských kont

Studenti mají oproti ostatním klientům bank zvýhodněnou nabídku produktů, což je v důsledku skutečnosti, že se banky snaží, ať už vysokoškolákům nebo středoškolákům, vyjít vstříc a poskytnout jim balíček služeb již v mladém věku, který budou moci používat pro ukládání kapesné, školních stipendií nebo výplat z brigád a jiných pracovních činností. Nejen, že se student učí sám spořit s vlastními penězi, ale banky tak získávají klienty již v brzkém věku a v podstatě si tak utvářejí základnu, která bude její produkty využívat i v budoucnu, po ukončení studentského života. Zvýhodnění těchto produktů je tedy logickým důsledkem bankovní politiky. A studenti mají skutečně mnoho možností, které mohou využít. Platební karta, kontokorent (už i student může pouze podpisem získat možnost povoleného přečerpání, tedy v podstatě svého prvního úvěru, k čemuž nepotřebuje řádné doklady kromě potvrzení o studiu), ale i další produkty, které budou postupně popsány. V následující tabulce jsou uvedeny základní vlastnosti jednotlivých

studentských účtů, jak je nabízí ČSOB, Česká spořitelna a Komerční banka na svých pobočkách.

Produkty, služby a poplatky	ČSOB Studentské konto Plus	G2 (Komerční banka)	Student+ (Česká spořitelna)
Určeno lidem	od 19 do 28 let	od 15 do 30 let	od 15 do 30 let
Měsíční poplatky za vedení, správu konta	zdarma	zdarma	zdarma
Platební karta	ano	ano	ano
Kontokorent	ano, až 20 000 Kč	ano, až 20 000 Kč	ano, až 40 000 Kč
Příchozí platby	zdarma	5 Kč	2 Kč ⁶⁶
Odchozí platby	30 Kč, zdarma ⁶⁷	20 Kč, 4 Kč, zdarma ⁶⁸	5 Kč
Výběr z bankomatu	zdarma ⁶⁹	1 ⁷⁰	0 ⁷¹
Přímé bankovníctví	ano	ano ⁷²	ano
Výpisy	ano, zpoplatněné	ano, zpoplatněné	ano, zdarma
Úrok	0,05%	0,4%	0,85%

Každý z produktů má své výhody i nevýhody. Česká spořitelna nabízí velký úrok, který žádná jiná banka nemá, je zde také možnost otevření kontokorentu až do 40 000 Kč, ale vedle toho poměrně velké množství poplatků a hlavně zpoplatňuje i veškeré výběry z bankomatů, což je pro studenty poměrně zásadní operace.

Komerční banka nabízí velmi podobný produkt jako Česká spořitelna, pouze s o polovinu menším úrokem a také s možností nižšího kontokorentu. Nevýhodou se mi zdá zpoplatnění internetových převodů, tedy odchozích plateb provedených přes internetové bankovníctví. Ovšem vedle toho nabízí Komerční banka další výhody, jako např. 200 Kč na účet jen za to, že klient je majitel studentské ISIC karty, další roční bonus 333 Kč za to, že klient bude alespoň jednou měsíčně využívat platební kartu pro nakupování, anebo sleva při cestování se společností Student Agency.

Mě osobně jako nejvíce výhodné přijde studentské konto u ČSOB, které nabízí sice velmi nízký úrok a zpoplatněné výpisy, ale jinak jsou všechny služby zdarma, což je pro studenta skutečně výhodné. Neplatí za výběry z bankomatů ČSOB a nezáleží na tom, kolik jich za měsíc provede. Naplatí ani za příchozí či odchozí platby.

⁶⁶ Platí pro příchozí platby z účtu u jiné banky než Česká spořitelna, příchozí platby z účtu ČS jsou zdarma

⁶⁷ Odchozí platby zdarma platí pouze při zadání přes internetové nebo mobilní bankovníctví, na přepážce platba za 30 Kč

⁶⁸ Zde platí, že přes přepážku je odchozí platba za 20 Kč, přes internet za 4 Kč, přes mobilní bankovníctví zdarma

⁶⁹ Platí pouze pro bankomaty ČSOB

⁷⁰ Zde tento údaj znamená, že pouze 1 výběr z bankomatu Komerční banky za měsíc je zdarma, ostatní výběry jsou již zpoplatněné

⁷¹ Výběry ze všech bankomatů i bankomatů ČS jsou všechny zpoplatněny, jeden výběr je za 6 Kč

⁷² Mobilní bankovníctví je zdarma

Osobně bych jako nejvýhodnější produkt, který by banky mohly nabízet, viděl právě jako Studentské konto Plus u ČSOB s tím, že by banka zvýšila úrok, který klientům poskytuje, protože úrok u ČSOB je skutečně zanedbatelný. Pokud by některá banka přišla se studentským kontem, které má vysoký úrok a navíc ještě nezpłatňuje výpisy, takový produkt by studenti jistě hojně využívali. Banky na studentech mnoho nevydělají, protože student nikdy nevloží tak velké částky jako společnosti, proto by možná bylo lepší, kdyby se studentská konta ještě více zvýhodnila, čímž by si banky u klientů udělaly dobré jméno a ti by je pak využívali i v dalších obdobích života pro různé účely. Ovšem pokud banka nepřijde s žádným skutečně „převratným“ produktem, studenti si budou muset vybírat ze stávající nabídky.

3.2 Úročení termínovaného vkladu

Na rozdíl od běžného účtu je termínovaný vklad, případně vkladový účet, jak je u některých bank (Česká spořitelna) a také v zákoně tento produkt nazýván, přímo určen ke zhodnocování peněz a není u něj možné provádět operace platebního styku, neboť principem tohoto produktu je uložení peněz u banky na určitou dobu, během níž se peníze zúročí, a tedy se zhodnotí, ale ne jejich vybírání a využívání k placení, jako je tomu u běžného účtu. Vkladatel se tedy vzdává likvidity za účelem většího zhodnocení svých financí.

3.2.1 Úroky jednotlivých bank

V následujících třech tabulkách budou úrokové sazby v jednotlivých pásmech tak, jak je tři vybrané banky poskytují

ČSOB Termínovaný vklad na dobu určitou – fixní sazba				
Doba vkladu	Do 149 999 Kč	150 000 – 499 999 Kč	500 000 – 999 999 Kč	Od 1 000 000 Kč
7 dní	1,15	1,30	1,60	1,80
14 dní	1,20	1,35	1,65	1,85
1 měsíc	1,25	1,40	1,70	1,90
3 měsíce	1,35	1,50	1,75	1,95
6 měsíců	1,70	1,85	2,10	2,20
9 měsíců	1,85	2,00	2,25	2,45
12 měsíců	2,20	2,40	2,60	2,80
2 roky	2,20	2,40	2,60	2,80
3 roky	2,20	2,40	2,60	2,80

ČS vkladový účet – fixní sazba				
Doba vkladu	Do 99 999 Kč	100 000 – 249 999 Kč	250 000 – 499 999 Kč	Od 500 000 Kč
7 dní	1,00	1,15	1,35	1,65
14 dní	1,00	1,15	1,35	1,65
1 měsíc	1,05	1,20	1,40	1,70
2 měsíce	1,05	1,20	1,40	1,70
3 měsíce	1,20	1,30	1,45	1,75
4 měsíce	1,20	1,30	1,45	1,75
5 měsíců	1,20	1,30	1,45	1,75
6 měsíců	1,50	1,60	1,65	2,00
7 měsíců	1,50	1,60	1,65	2,00
8 měsíců	1,50	1,60	1,65	2,00
9 měsíců	1,60	1,70	1,85	2,20
10 měsíců	1,60	1,70	1,85	2,20
11 měsíců	1,60	1,70	1,85	2,20
12 měsíců	1,80	1,95	2,10	2,50
2 roky	2,30	2,40	2,70	3,10
3 roky	2,40	2,60	2,90	3,40
4 roky	2,50	2,65	3,10	3,60

Na první pohled, když se podíváme na jednotlivé doby vkladů, úrokové míry i pásma, je jasné, že banky se budou ve svých produktech výrazně lišit, i když úrokové sazby samozřejmě budou dosahovat velmi podobných velikostí. Přesto, pokud porovnáme ČSOB a Českou spořitelnu, je na první pohled zřejmé, že ČS poskytuje více možností, na jak dlouho peníze uložit a zároveň má i nižší hodnoty jednotlivých pásem, což by mohlo znamenat, že úročení u České spořitelny je výhodnější, ovšem závěry bych učinil až u samotných příkladů, které uvedu v následující kapitole, kde bude zřejmé, která ze tří vybraných bank poskytuje lepší úročení. Nyní ještě úrokové sazby a pásma Komerční banky.

KB termínované účty s úrokovou sazbou				
Doba vkladu	Do 99 999 Kč	100 000 – 499 999 Kč	500 000 – 999 999 Kč	Od 1 000 000 Kč
7 dní	1,05	1,35	1,65	1,85
14 dní	1,06	1,36	1,66	1,86
1 měsíc	1,11	1,41	1,71	1,91
3 měsíce	1,35	1,65	1,95	2,15
6 měsíců	1,43	1,73	2,03	2,23
12 měsíců	1,85	2,15	2,45	2,65
2 roky	2,05	2,35	2,65	2,85
3 roky	2,15	2,45	2,75	2,95
4 roky	2,22	2,52	2,82	3,02
5 let	2,26	2,56	2,86	3,06

Komerční banka poskytovala do roku 2001 více možností, na jak dlouho peníze vložit, ale od roku 2001 už poskytuje pouze tyto doby vkladu. Co se dob vkladu i pásem úročení týká, jsou srovnatelné s ČSOB, která však poskytuje termínovaný vklad pouze do 3 let a více nikoli.

3.2.2 Příklady na úročení

Nejprve jeden jednodušší příklad na úročení na termínovaném vkladu, který hlavně osvětlí princip složeného úročení na kratší dobu.

Příklad 3

Klient má částku 100 000 Kč, s kterou bude muset za 8 dní zaplatit obchodní transakci. Chce si tuto částku uložit na termínovaný vklad, aby na ní ještě něco málo vydělal. Jakou ze tří bank si vybere? Která z nich mu nabídne největší úrok? Pro zjednodušení zatím nebude počítáno s pásmovým úročením, tedy částka 100 000 Kč bude u všech bank zatím úročena pouze první, základní sazbou.

Pokud chceme řešit tento příklad, musíme si uvědomit, že peníze na účtu leží a není možné s nimi nijak pohybovat, tedy provádět transakce. Částka bude úročena složeným úrokem, neboť jednoduchý se v tomto případě nepoužívá. Budeme počítat s tím, že banka bere rok, který má 360 dní. Pokud tedy budeme vycházet z toho, že peníze zde leží 7 dní, bude výpočet vypadat následujícím způsobem (tento výpočet je pro banku ČSOB, u níž je základní sazba 1,15%):

$$V_n = 100000 \cdot \left(1 + \frac{0,0115}{360}\right)^7$$

Výsledkem tohoto výpočtu bude 100 022,36 Kč. Je jasné, že ani zde není zúročení nijak velké, ale oproti běžnému účtu je tu jeden obrovský rozdíl. Úrok 22 Kč nám vznikl během pouhých 7 dnů, pokud bychom využili termínovaného vkladu na celý rok, s tím, že přihlédneme i ke zvýšení sazby z 1,15% na 1,85%, vyjde nám, že za jeden rok bude úrok činit 1 850 Kč, což už skutečně není úplně zanedbatelná částka. Vzhledem k tomuto se pro úročení na kratší dobu, tedy například na oněch 7 dnů, ukládají hlavně větší částky,

řekněme částky miliónové, kde už má úrok svůj opodstatněný význam.

Ale zpět k zadání příkladu. Pokud dopočítáme hodnoty částky 100 000 Kč úročené i sazbami u ostatních bank (ČS má 1% a KB 1,05%), vyjdou nám tyto částky (matematicky zaokrouhlené na jednotky):

ČSOB	Česká spořitelna	Komerční banka
100 022 Kč	100 019 Kč	100 020 Kč

Z tohoto malého testu nám o něco lépe vychází ČSOB, která u těchto nižších částek na krátkou dobu nabízí větší úrok.

V dalším příkladu se budu zabývat pásmovým úročením, tedy úročením, kdy se celá částka neúročí jednou úrokovou sazbou, ale hned několik, podle toho, jak je částka vysoká.

Příklad 4

Klient má k dispozici volných 550 000 Kč, které chce uložit na termínovaný vklad po dobu jednoho roku. Má na výběr ze tří bank. Která z nich mu nabídne lepší úročení?

Nejprve k tomu, jaká jsou pásma a jednotlivé sazby u tří bank:

ČSOB Termínovaný vklad na dobu určitou – fixní sazba				
Doba vkladu	Do 149 999 Kč	150 000 – 499 999 Kč	500 000 – 999 999 Kč	Od 1 000 000 Kč
12 měsíců	2,20	2,40	2,60	2,80

ČS vkladový účet – fixní sazba				
Doba vkladu	Do 99 999 Kč	100 000 – 249 999 Kč	250 000 – 499 999 Kč	Od 500 000 Kč
12 měsíců	1,80	1,95	2,10	2,50

KB termínované účty s úrokovou sazbou				
Doba vkladu	Do 99 999 Kč	100 000 – 499 999 Kč	500 000 – 999 999 Kč	Od 1 000 000 Kč
12 měsíců	1,85	2,15	2,45	2,65

Na první pohled opět zjišťujeme, že ČSOB nabízí vyšší úrokové sazby, nyní ale přejdeme k samotným výpočtům. U všech tří bank si musíme částku 550 000 Kč rozdělit podle jednotlivých intervalů (pásem). Začneme opět u ČSOB. Zde se bude 550 000 Kč

úročit v těchto částkách a těmito sazbami:

- 149 999 Kč sazbou 2,2%
- 350 000 Kč sazbou 2,4%
- 50 001 Kč sazbou 2,6%

Pro výpočet použijeme opět následující vzorec:

$$V_n = V_0 \cdot (1 + i)^n$$

Po dosazení všech tří sazeb a částek, nám vyjdou tyto tři rovnice:

$$V_{1a} = 149999 \cdot (1 + 0,022)^1$$

$$V_{1b} = 350000 \cdot (1 + 0,024)^1$$

$$V_{1c} = 50001 \cdot (1 + 0,026)^1$$

Když rovnice vypočteme, vyjdou nám postupně tyto částky (matematicky zaokrouhlené na jednotky):

- 153 299 Kč
- 358 400 Kč
- 51 301 Kč

Jestliže částky sečteme, dostaneme konečných 563 000 Kč. Můžeme tedy říci, že u ČSOB by výsledný úrok činil 13 000 Kč, což už je skutečně velká částka oproti úročení na běžném účtu. V následující tabulce budou dle výpočty i pro ostatní banky.

	Částka	Sazba	Budoucí hodnota
Česká spořitelna	99 999 Kč	1,8%	101 799 Kč
	150 000 Kč	1,95%	152 925 Kč
	250 000	2,1%	255 250 Kč
	50 001 Kč	2,5%	51 251 Kč
Komerční banka	99 999 Kč	1,85%	101 849 Kč
	400 000 Kč	2,15%	408 600 Kč
	50 001 Kč	2,45%	51 226 Kč

Konečné výsledky u jednotlivých bank předkládá následující tabulka:

	ČSOB	Česká spořitelna	Komerční banka
Budoucí hodnota	563 000 Kč	561 225 Kč	561 675 Kč
Úrok	13 000 Kč	11 225 Kč	11 675 Kč

Z výsledků je jednoznačné, že klient udělá nejlépe, pokud svěří své peníze ČSOB, která ze všech tří bank nabízí nejvyšší zúročení. Rozdíl mezi druhými dvěma bankami je pouhých 450 Kč, ovšem lépe z porovnání vychází Komerční banka.

3.2.3 Produkty jednotlivých bank

V této kapitole bych trochu blíže popsal jednotlivé produkty – termínované vklady – všech tří bank, jimiž se ve své bakalářské práci zabývám. Nejprve k termínovanému vkladu ČSOB.

ČSOB vede termínovaný vklad zdarma, což je rozhodně pozitivní faktor, stejně tak je možné vklad obnovovat. Navíc, pokud má klient u banky i běžný účet může využít následující automatické funkce při splatnosti vkladu:

- zvolí částku, kterou chce udržovat na svém běžném účtu. Při splatnosti termínovaného vkladu pak dojde k automatickému převodu peněz mezi účty tak, aby na běžném účtu byl udržen stanovený limit. Termínovaný vklad se pak automaticky obnoví v nově nastavené výši.
- určí částku, která bude v den splatnosti termínovaného vkladu převedena z běžného účtu ve prospěch vkladu nebo naopak. Vklad je pak opět automaticky obnoven v požadované výši.

Termínovaný vklad u ČSOB je navíc možné vést nejen v české měně, ale i ve vybraných měnách zahraničních. Možnými měnami jsou americký dolar, euro, švýcarský frank, britská libra a slovenská koruna. Zároveň je zde možnost, která nabízí ponechání získaného úroku na termínovaném vkladu pro další zúročení, anebo možnost přímého převodu na běžný účet klienta. ČSOB má určenou minimální výši vkladu, která je stanovena na 5 000 Kč.

Produkt Komerční banky je velmi podobný termínovaným vkladům u ČSOB. V podstatě se liší hlavně ve výši úrokových sazeb a v pásmech, která byla blíže popsána v kapitole „3.2.1 Úroky jednotlivých bank“. I termínovaný vklad u Komerční banky je možné zřídit také v cizí měně, ale na rozdíl od ČSOB pouze na americký dolar anebo euro. Základní vklad je stejný jako u ČSOB, tedy 5 000 Kč, případně 1 000 USD anebo 1 000

EUR.

Klient u Komerční banky může s účtem disponovat v den splatnosti (u automaticky obnovovaných účtů lze měnit jejich výši – vkládat či vybírat). Před dnem splatnosti má možnost provádět předčasné výběry, a to u účtů, které jsou úročeny nejméně jeden měsíc a více. Zajímavou možností, nebo vlastně v podstatě benefitem, je možnost získat navýšení úrokové sazby o 0,2%, a to v případě, že klient využívá některé konto, které Komerční banka nabízí.

Klient má také několik možností, jak nakládat s úroky. Může je vybírat v hotovosti nebo převádět na jiný, jím zvolený účet. U účtů do jednoho roku s automatickým obnovováním má navíc možnost úroky ponechat na účtu pro další úročení formou tzv. kapitalizace.

Termínovaný vklad, respektive vkladový účet, jak je u České spořitelny tento produkt nazýván, je jako u předchozích dvou bank možné zřídit v českých korunách a v cizí měně – kanadský dolar, švýcarský frank, dánská koruna, euro, britská libra, japonský jen, švédská koruna, slovenská koruna a americký dolar. Vkladový účet České spořitelny nabízí možnost příkladu kdykoliv v průběhu trvání účtu, a to jak hotovostně, tak i převodem. Je zde možnost jednoho výběru bez poplatku mimo den splatnosti, a to až do výše 25% z vkladu. České spořitelna také poskytuje možnost získání výhodné bonifikace úroků při pravidelném spoření (pouze u účtů v české měně). Navíc, podobně jako u ČSOB nebo KB je zřízení vkladového účtu zdarma. Navíc majitel účtu může zmocnit i další osoby, které mohou s vkladem nakládat.

3.3 Úročení vkladů na vkladní knížce

Vkladní knížka je v současné době považována za přežitek a většina bank již tuto formu vkladů neposkytuje. U vkladů na vkladní knížce jde v podstatě o to, že klient získává klasický vkladový účet, přičemž má jasný přehled o tom, co se s účtem děje, neboť vše je zapisováno právě do vkladní knížky. Ve věku internetového bankovníctví tento produkt postrádá svůj smysl a mladá generace se s ním příliš nesetkává. I fyzické osoby mají přístup k termínovaným vkladům, jejichž změny a pohyby na nich uskutečněné mohou sledovat pomocí internetu nebo případně podle telefonu. Z mnou vybraných tří bank poskytuje vkladní knížku pouze jedna, a to Česká spořitelna.

3.3.1 Úroky České spořitelny pro vklady na vkladní knížce

V následujících dvou tabulkách jsou fixní úrokové sazby nejprve pro vkladní knížku s výpovědní lhůtou, a poté úroková sazba pro vkladní knížku bez výpovědní lhůty.

ČS vkladní knížka s výpovědní lhůtou – na jméno				
Doba vkladu	Do 99 999 Kč	100 000 – 249 999 Kč	250 000 – 499 999 Kč	Od 500 000 Kč
1 měsíc	0,30	0,40	0,60	1,10
3 měsíce	0,35	0,45	0,65	1,20
6 měsíců	0,40	0,50	0,80	1,30
12 měsíců	0,50	0,60	0,90	1,40
2 roky	0,80	1,00	1,40	2,00

ČS vkladní knížka bez výpovědní lhůty – na jméno	
úrok	0,10

Z tabulky vkladní knížky s výpovědní lhůtou je zřejmé, že sazby jsou výrazně nižší než u termínovaného vkladu, což předpokládám, že je i záměr České spořitelny. S vkladními knížkami je svázána větší administrační náročnost, tudíž je pro banku mnohem snazší vést termínovaný vklad, kde nemusí bankovní úřednice neustále měnit údaje podle toho, jak je s kontem zacházeno. U většiny vkladových kont je mnoho funkcí automatizovaných, což je u vkladní knížky nemožné, protože se musí vždy provést zápis na pobočce banky.

Co se týká vkladních knížek bez výpovědní lhůty, je tento produkt, nechci říct přímo bezpředmětný, ale víceméně postrádá svou funkci. Sazba 0,10% je natolik nízká, že zhodnocení vkladu je naprosto minimální. Pokud si ještě uvědomíme, že existuje inflace, dá se v podstatě říci, že tato sazba není zhodnocením, ale v celkovém kontextu spíše znehodnocením, pokud to hodně nadsadím. Ale jelikož ve svých příkladech inflaci nezohledňuji, budu se i v příkladové části ohledně vkladních knížek zabývat pouze samotným úročením.

3.3.2 Příklad na úročení

V příkladu bych rád ukázal několik různých druhů úročení, která mohou banky poskytovat. Ač se to nemusí zdát, je velký rozdíl v tom, když se úrok připisuje čtvrtletně, pololetně nebo ročně. Projeví se to samozřejmě hlavně na výši úroku, který je nakonec k vložené částce připisován.

Příklad 5

Klient má částku 80 000 Kč a může si vybrat, zda ji uložit na vkladní knížku s pololetním, se čtvrtletním anebo s ročním úročením (příklad je skutečně teoretický). Částka zde bude ležet bez jakékoli změny tři roky. Klient má vkladní knížku s jednoletou výpovědní lhůtou.

Pokud chceme řešit tento příklad, budeme předpokládat, že částka na knížce skutečně leží a s vkladní knížkou nejsou prováděny žádné další transakce – žádné výběry nebo nové úložky. Částka bude úročena složeným úrokem.

Nejprve začneme tím jednodušším, tedy variantou, kdy peníze leží na účtu tři roky a připisování úroku je roční. Sazba v případě jednoleté výpovědní lhůty činí 0,50% p.a. Po dosazení do vzorce, bude rovnice vypadat následovně:

$$V_n = 80000 \cdot (1 + 0,005)^3$$

Výsledkem tohoto výpočtu bude 81 206 Kč. Zhodnocení o 1 206 Kč už se může jevit jako zajímavé, neboť na vkladní knížku jsou částky většinou ukládány na delší dobu. Zde je myslím ještě nutno zmínit, že oproti termínovanému vkladu má vkladní knížka jednu velkou výhodu. Může se zde ukládat, jak se klientovi zamane. Je jen na něm, kdy na knížku uloží a v jaké částce. Toto v podstatě neomezování je velkým lákadlem, které může částečně vysvětlit stálou popularitu vkladních knížek.

Ale zpět k zadání příkladu. Nyní dosadíme do vzorce variantu. S pololetním připisováním úroku. Zde je nutné si uvědomit, že máme roční úrokovou sazbu, což nám vyjadřuje ono p.a., ale úrok bude připisován pololetně, z čehož plyne, že si jej musíme upravit. Úprava je skutečně jednoduchá, stačí, když se úroková míra vydělí dvěma, což nám vyjádří, že první pololetí úročíme poloviční sazbou, stejně jako druhé pololetí. Ovšem toto není jediná úprava, kterou provedeme. Je ještě potřeba doplnit, že tímto se nám mění počet období. Částka leží na vkladní knížce pořád tři rok, ale jelikož úrok připisujeme pololetně, máme celkem šest pololetí a tedy šest úrokovacích období. Rovnice tedy bude vypadat následovně:

$$V_n = 80000 \cdot \left(1 + \frac{0,005}{2}\right)^6$$

Výsledkem je částka 81 207,50 Kč. Rozdíl se může zdát minimálním, ale přesto, pokud máme roční úrokovou sazbu, ale úrok připisujeme pololetně, jako klient banky na tom vyděláme.

Nyní ještě poslední výpočet, abychom mohli porovnat všechny tři varianty. Postup při čtvrtletním připisování bude analogický jako u pololetního, pouze úrok dělíme 4 a období v tomto případě máme 12.

$$V_n = 80000 \cdot \left(1 + \frac{0,005}{4}\right)^{12}$$

Výsledek tohoto i předešlých výpočtů jsou v následující tabulce:

roční připisování	pololetní připisování	čtvrtletní připisování
81 206 Kč	81 207,50 Kč	81 208,30 Kč

Pokud se tedy rozhodujeme na základě úroku, jaké konto si vybereme nebo u jaké banky své peníze uložíme, je dobré si nevybírat pouze podle velikosti úroku, ale také podle toho, jak často je připisován úrok, protože čím častěji je připisován, tím je to pro nás jako pro klienty výhodnější.

3.3.3 Vkladní knížky u České spořitelny

V rámci vkladů na vkladních knížkách Česká spořitelna poskytuje několik produktů. Základními dvěma jsou vkladní knížka buď s výpovědní lhůtou anebo bez výpovědní lhůty. Tyto dva produkty se od sebe liší hlavně velikostí úroku, která je na ně poskytován, a samozřejmě způsobem vypovězení. Oba dva produkty jsou zřizovány i vedeny bezplatně, oba jsou ze zákona pojištěny a je u nich možnost udělení dispozice s vkladní knížkou jiné osobě. Stejně tak je zde možnost vinkulace, tedy omezení dispozičního práva. Doba trvání produktů je neomezená.

Vedle základních vkladních knížek Česká spořitelna nabízí ještě dětskou vkladní knížku, která je v současnosti pouze s výpovědní lhůtou. Do 30. 4. 2005 existovaly i bez výpovědní lhůty. Dětská vkladní knížka je spořicí produktem pro děti (je možné ji zřídit již narozením dítěte), kam rodiče mohou vkládat peníze, které jsou zde úročeny výhodnější sazbou, než jaká je u klasických vkladních knížek. Navíc úročení není pásmové. Viz tabulka:

ČS – dětská vkladní knížka	
Výpovědní lhůta	Úroková sazba
1 měsíc	1,20
3 měsíce	1,30
6 měsíců	1,40
12 měsíců	1,50
2 roky	2,10

Dětská vkladní knížka má i další výhody, které u klasické vkladní knížky s výpovědní lhůtou nejsou. Jsou to tzv. bonifikace, tedy zvýhodnění, k nimž může dojít ve dvou případech:

- **za nevybrání vkladu** – podmínkou je, že nebude během daného kalendářního roku učiněn žádný výběr s výjimkou výběru úroků a bonifikací za předchozí kalendářní rok
- **za spoření** – klient musí v daném kalendářním roce navýšit zůstatek vkladu minimálně o 6 tis. Kč, do požadované částky spoření se nezapočítávají připsané úroky a bonifikace

Posledním velmi specifickým typem vkladní knížky je tzv. výherní knížka. Je to stejný produkt jako ostatní vkladní knížky, ale liší se od nich jedním podstatným rysem. Tyto vkladní knížky totiž nejsou úročeny. Vklady na tomto produktu jsou zhodnocovány připisováním výher a prémie, které se provádí v termínu stanoveném v úřední slosovací listině vydané po každém slosování výherních vkladních knížek.

3.4 Úročení stavebního spoření

Již výše bylo popsáno, že stavební spoření je kombinovaným produktem. Obsahuje spořicí (vkladovou), ale i úvěrovou složku. Zajímavostí je, že ani jedna z bank neposkytuje tuto službu přímo pod svým jménem, ale vyhradila pro to buď speciální instituci anebo se spojila s jinými společnostmi. Česká spořitelna má Stavební spořitelnu, jejíž produkty známe pod názvem „Buřinka“, součástí ČSOB skupiny je Českomoravská stavební spořitelna (neméně známá „Liška“) a nakonec pod skupinu Komerční banky spadá i Modrá pyramida stavební spořitelna. Toto vyčlenění vlastní instituce je naprosto logické, nebo lépe řečeno, je zákonem dané. Stavební spořitelně je udělována speciální licence, tudíž licence banky nebo případně ještě pojišťovny nezaručuje, že daná instituce může zajišťovat i stavení spoření.

3.4.1 Úroky jednotlivých bank

Nejprve k úrokovým sazbám u jednotlivých tarifů stavebního spoření u ČMSS. Českomoravská stavební spořitelna nabízí celkem tři možné tarify (Invest, Perspektiv, Atraktiv):

	Tarif Invest	Tarif Perspektiv	Tarif Atraktiv
Úroková sazba spoření	2%	2%	1%
Úroková sazba úvěru	4,8%	4,8%	3,7%
Minimální % naspoření⁷³	40%	35%	38%
Minimální cílová částka	40 000 Kč	150 000 Kč	40 000 Kč
Minimální splátka úvěru	0,6% / 0,8% ⁷⁴	0,6%	0,6% / 0,8%

U Stavební spořitelny České spořitelny je to s rozhodováním mnohem jednodušší, protože nabízí pouze jeden typ stavebního spoření.

	Stavební spoření České spořitelny
Úroková sazba spoření	2%
Úroková sazba úvěru	4,75%
Minimální procento naspoření	40%
Minimální cílová částka	40 000 Kč
Minimální splátka úvěru	0,55%

Tento produkt je velmi podobný Tarifu Invest u ČMSS, rozdíl můžeme vidět pouze v o něco vyšší úrokové sazbě z úvěrů a naopak v o něco nižším procentu, které minimálně musí klient z úvěru splácet.

Podobně jako Stavební spořitelna České spořitelny i Modrá pyramida nabízí pouze jeden tarif (Tarif Kredit), ale klient má několik variant na výběr, z nichž si může zvolit tu, která by mu vyhovovala nejvíce. Volí si na základě toho, jak rychle chce splácet a kolik.

Varianta	Úroková sazba spoření	Úroková sazba úvěru	Minimální splátka úvěru
Rychlá	2%	5%	0,75%
Standardní	2%	5%	0,60%
Standardní	2%	4%	0,90%
Pomalá	2%	5%	0,45%
Pomalá	2%	4%	0,60%
Pomalá	2%	3%	0,75%

⁷³ Toto procento udává, kolik musí klient naspořit, aby měl nárok na získání úvěru

⁷⁴ Minimální splátka úvěru je stanovena podle toho, jak rychle si zvolí klient splácet. Při standardním splácení je to 0,6%, při rychlém 0,8% z cílové částky.

I na této tabulce je vidět, že produkty jsou si velmi podobné, přesto myslím, že je velmi zajímavé, že pouze „Buřinka“ nabízí jen jednu variantu spoření, kdežto zbylé dvě v konečném součtu každá sedm možností.

V následujícím příkladu bych chtěl ukázat, jak takové stavební spoření funguje, jak se u něj praktikuje úročení u spořicí složky. Velké specifikum stavebního spoření je státní příspěvek, kdy stát přidává 15% z ročně naspořené (maximální výše naspořené částky 20 000 Kč), což u jiných vkladových produktů neexistuje.

3.4.2 Příklad na úročení

Příklad 6

Klient si hodlá uzavřít stavební spoření na cílovou částku 1 000 000 Kč, přičemž bude každý měsíc vkládat 5 000 Kč. Jaký bude mít úrok po šesti letech spoření? Příklad počítá s polhůtním spořením úročeným měsíčním úročením a sazbou 2% p.a., která je shodná pro všechny tři stavební spořitelny, jejichž úrokové sazby jsem popisoval v předchozí kapitole.

Pokud chceme počítat úrok u spoření, musíme si uvědomit, že to není nic jiného, než obyčejné úročení jako u každého jiného vkladového produktu. Ale musíme si také uvědomit jednu věc. Klient vkládá na účet každý měsíc, v tomto případě stejnou částku, a vkládá celkem 72 měsíců, což by při klasickém propočtu úroku vyšlo celkem na 72 rovnic výpočtů. Proto samozřejmě existuje vzorec, který tyto výpočty zjednodušuje, ale počítá s tím, že úložka bude každý měsíc stejná, což je u stavebního spoření většinou předpokládáno, i když i u něj může dojít k mimořádným úložkám, které však nebudou v tomto příkladu zohledňovány.

Vzorec pro spoření vychází ze skutečnosti, že první úložka je úročena celou dobu, co je spoření vedeno. V našem případě tedy 72 měsíců. První vklad bude tedy úročen složeným úročením na sedmdesátou první (jelikož se první úložka na spoření vkládá až na konci měsíce, nemůže být úročena na sedmdesátou druhou). Úložka dalšího měsíce již bude úročena o měsíc méně, pouze na sedmdesátou. Přesto zde máme ale celkem 72 období. Každý další vklad bude úročen o měsíc méně, až se dojde k tomu poslednímu, který nebude úročen vůbec. Z tohoto nám v podstatě vychází určitá geometrická řada, jejíž

matematický zápis lze vyjádřit následujícím vzorcem, který je používán pro polhůtní spoření, přičemž písmeno a značí velikost měsíční úložky:

$$V_n = a \cdot \frac{(1+i)^n - 1}{i}$$

Do tohoto vzorečku už je pouze potřeba vsadit údaje, které jsou určeny v zadání. Nesmíme ale zapomenout, že úroková míra je roční, ale připsování úroku měsíční, tedy úroková sazba musí být dělena 12 a za n bude dosazeno 12 měsíců krát 6 let – 72 měsíců. Po dosazení, vyjde následující rovnice:

$$V_n = 5000 \cdot \frac{\left(1 + \frac{0,02}{12}\right)^{72} - 1}{\frac{0,02}{12}}$$

Výsledek bude totožný pro všechny tři typy stavebního spoření, tedy 382 153 Kč. Úrok tedy zjistíme jednoduchým výpočtem. Kdybychom každý měsíc vkládanou částku neúročili, měli bychom za 6 let celkem 360 000 Kč (5 000 Kč krát 72 měsíců). Odečtením nám tedy vyjde, že úrok je roven 22 153 Kč, což je výrazně velké zhodnocení.

V tomto by se spořitelny neměly odlišovat (upřesňuji, že výpočet může být v reálu jiný, protože spořitelny mají jiné systémy úročení a je u nich i jiný systém vkládání), ovšem zajímavé je, jak každá přistupuje k problematice státních podpor. Opět uvedu na příkladu.

Pokud budeme vycházet z toho, že klient uzavřel spoření dne 23. 2. 2008, je logické, že bude šest let spořit do dne 24. 2. 2014. Ovšem každá spořitelna se na těchto šest let dívá trochu jinak, alespoň z hlediska státních podpor.

Modrá pyramida bere těchto šest let, tak jak jsou. Tedy klient spoří přesně šest let, má nárok tedy na celkovou výši státní podpory 18 000 Kč. Důvod této výše je jednoduchý. Klient má nárok na připsání 15% výše svého ročního vkladu, ale pouze do hranice 20 000 Kč. Pokud klient každý měsíc vkládá 5 000 Kč, za rok celkem uloží 60 000 Kč, což je rozhodně více než 20 000 Kč. Přesto má nárok pouze na 15% z 20 000 Kč, což je 3 000 Kč. Za šest let má tedy nárok na 18 000 Kč.

Jiný pohled má však Českomoravská stavební spořitelna, alespoň podle výpočtů,

kteře jsou k dispozici na jejich internetových stránkách. U ČMSS spoří klient také šest let, ale dostane na státní podpore pouze 15 000 Kč. Osobně bych tento důvod viděl ve skutečnosti, že klient sice spoří celkem 6 let, ale během těchto let spoří pouze 5 plných kalendrnich let, tedy roky, které bereme od 1. 1. do 31. 12. Rok 2008 je tedy nekompletn, stejne jako rok 2014, klient má tedy nárok pouze na podporu za roky 2009, 2010, 2011, 2012, 2013.

Ještě zajimavej pohled na státní podporu zastává Buřinka, tedy Stavební spořitelna eske spořitelny. Zde totiž klient za stejne spořen dostane celkem 21 000 Kč na státní podpore. I toto lze poměrně logicky a stále zakonne objasnit. Klient sice spoří šest let, ale beh spořen zasahuje celkem do sedmi rok – 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014. A přesto že v posledním roce 2014 by měl dostat klient pouze 1 500 Kč, neboť vložil 10 000 Kč, i přesto dostává celou státní podporu, tedy 3 000 Kč.

V těchto případech velice zale  na vykkladu zákona a zároveň na dohodách, které musejí mít jednotlivé spořitelny se státem.

3.4.3 Produkty jednotlivých spořitel

Produkt jednotlivých spořitel je si velice podobne, alespoň v základní spořící účasti. Klient si vybere, jakou chce mít cílovou astku a nakonec je mu určeno, kolik by musel na tuto astku msicne spořit. V tomto se spořitelny v podstatě shodují. Jeliko  je stavební spořen upraveno samostatnm zákonom, zákon . 96/1993 Sb., o stavebním spořen a státní podpore stavebního spořen, je zde jakkoli variabilita minimaln, a proto se spořitelny ve spořící slo ce vicemene shodují, rozdíl nastává a  ve chvíli, kdy  chce klient za adat o věř.

Co se tya samotných vkladů, jsou pojištěny ze zákona, tak že klient nemusí mít strach, že pří problémech přijde o své peníze. Pojištění se vztahuje na 90% vlo ene ástky, maximálně však do výše 25 000 EUR (zhruba 600 000 Kč).

Politika věří je u jednotlivých spořitel odlišná. Českomoravská stavební spořitelna nabízí v podstatě pouze věř ze stavebního spořen, tedy takov věř, kdy po vlo eni alespoň 40% cílové ástky (i jiného procenta, zale  na produktu), mu že klient čerpat věř, a to do výše rozdílu mezi cílovou astkou a jí  vlo enymi vklady. U veřu je velkou výhodou sní ena sazba, kterou ČMSS poskytuje, tedy 3,7% u tarifu Atraktiv. Jinou variantou je veřovy produkt Meziveř (v podstatě překlenovaci věř), který mu že klient využít, pokud ještě nemá na veřu dostatene vysokou astku, aby měl nárok na věř ze

stavebního spoření.

Buřinka poskytuje samozřejmě základní verzi úvěru ze stavebního spoření, jak je určeno zákonem, ale má ještě dva další produkty, jimiž jsou překlenovací úvěr Trend a překlenovací úvěr Hypo Trend. Oba produkty se váží na zajištění nemovitostí a jsou v podstatě obdobou Meziúvěru u ČMSS. Meziúvěr i překlenovací úvěry Trend a Hypo Trend je možné poskytnout až do výše 100% cílové částky. Produkt Hypo Trend se od Trendu liší v podstatě pouze tím, že si klient může sám zvolit úročení úvěru. Má na výběr ze dvou možností: Hypo Trend s pevnou sazbou – konstantní výše platby na úvěr po celou dobu trvání úvěrového vztahu (až 28 let), anebo Hypo Trend se sazbou pevnou na první 3 roky. Samozřejmě základní podmínkou pro poskytnutí překlenovacího úvěru je podepsaná smlouva o stavebním spoření u dané spořitelny.

Také Modrá pyramida nabízí vedle základního úvěru ze stavebního spoření hned tři úvěry založené na fungování hypotéky. Tyto produkty se jmenují Hypoúvěr, Hypoúvěr 100 a Renoúvěr multi. Renoúvěr je produktem pro bytová družstva, společenství vlastníků, ale i jednotlivé majitele nemovitostí. Je určen na opravy domů. Zbylé dva produkty se od sebe liší minimálně, ale ten jeden rozdíl je markantní. Opět se jedná o úvěry zajištěné nemovitostí a poskytnuté na podkladě uzavřeného stavebního spoření. Obojí opět na koupi nebo opravy či rekonstrukce nemovitostí. Ovšem podstatná výhoda Hypoúvěru 100 je ve skutečnosti, že spořitelna poskytne v tomto případě peníze v celkové výši 100% ceny nemovitosti, což je vyváženo vyšší úrokovou sazbou, která má hodnotu 5,59%. U Hypoúvěru je maximální úroková sazba 5,1%.

Závěr

V úvodu i v metodice své bakalářské práce jsem si za cíle kladl následující: popis služeb, které banky poskytují v rámci vkladových produktů a hlavně úročení a aplikace úročení na jednotlivých příkladech. Zároveň jsem si vytyčil za cíl porovnat vybrané produkty tří zvolených bank.

Každá banka se snaží ohledně svých produktů přicházet s novými, odlišnými od ostatních bank, ale pravdou je, že ony produkty budou více méně vždy shodné, protože s čím přijde jedna banka, to ostatní do svého portfolia služeb zanedlouho přidají také. Přesto můžeme mezi produkty najít zajímavé rozdíly, které tvoří jednotlivé banky jedinečnými.

Velkou jedinečností České spořitelny jsou například vkladní knížky, které ostatní banky neposkytují. Důvody jsou následující: Vkladní knížka je určitý přežitek, lidé raději využívají nové produkty, propojené s moderními technologiemi, mladí lidé o vkladních knížkách nemají velké povědomí.

Velice zajímavé je také porovnání studentských kont, která jednotlivé banky nabízejí. Z mého srovnání nejlépe vyšla Československá obchodní banka, která má nejméně poplatků. Česká spořitelna na druhou stranu nabízí bezkonkurenční úrokovou míru 0,85%, ale i Komerční banka, která ke studentskému kontu připisuje řadu benefitů. Přesto je produkt ČSOB výrazně nejlevnější pro potřeby studentů, kteří nemají nikdy příliš na rozdávání.

Na příkladech úročení u jednotlivých typů produktů jsem ukázal, jak funguje složené úročení, jak jej vypočítat a jaké jsou typy tohoto úročení z hlediska různých délek úročení. V posledním příkladu jsem také aplikoval výpočet pro spoření v rámci stavebního spoření, kde by však bylo potřebné provést složitější výzkum, který by odhalil, jak skutečně jednotlivé stavební spořitelny úročí tento druh spoření, neboť mnou vypočítaná částka se neshodovala s kalkulátory, které spořitelny poskytují k výpočtům. Hlavním důvodem tohoto příkladu však byla demonstrativnost výpočtu úročení a jeho průhlednost jako případného učebního materiálu.

Zároveň jsem si vzal za úkol porovnat jednotlivé produkty bank. U běžných účtů je to poměrně jednoduché, pokud budeme brát zřetel pouze na úrokovou sazbu, která je zaručeně nejvyšší u České spořitelny. Ale pokud se podíváme na všechny produkty okolo osobních kont, záleží už na každém klientovi, co si od takového účtu přeje, kolik chce

měsíčně platit nebo jaké chce mít výhody. U vkladních knížek podobné porovnání ztrácí smysl, kvůli tomu, že produkt je poskytován pouze Českou spořitelnou, zbylé dvě banky tento produkt již zrušily.

Nejvyšší sazby termínovaných vkladů poskytuje ČSOB, ale oproti České spořitelně nabízí méně variant a zároveň poskytuje produkt maximálně na 3 roky, kdežto Česká spořitelna až na čtyři a Komerční banka dokonce až na 5 let.

A na závěr produkt stavebního spoření. V tomto případě se jedná o produkt velice podobný u všech tří institucí. Je totiž poměrně striktně upraven zákonem a jakékoli změny jsou zde minimální, a tak možnou výhodu můžeme hledat ve státní podpoře, na níž se každá spořitelna dívá trochu jinak, jak bylo popsáno, ale také v úvěrech a překlenovacích úvěrech, které spořitelny následně poskytují.

Z toho srovnání nelze jasně určit, která banka je výhodnější, protože jednotlivé produkty nejsou vždy nejlepší u jedné banky. Proto pokud se pro nějaký produkt klient rozhoduje, je lepší porovnat všechny varianty a až tehdy se rozhodnout, jaký vybrat. Rozhodně není dobré držet se pouze jedné banky a ignorovat produkty těch dalších. Depositní produkty a jejich nabídka je poměrně variabilní, proto je důležité ji sledovat a zajímat se o ni, protože i malé výhody se pro klienta mohou stát zajímavými.

Zdroje

Knižní zdroje

DVOŘÁK, P. Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty. 1. vyd. Praha: Linde Praha a. s. – Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 1999. 475 s. ISBN 80-7201-141-3.

PŮLPÁN, K., DUCHÁČKOVÁ, E., MUSÍLEK, P., PŮLPÁNOVÁ, S., VESELÁ, J. Slovník bankovníctví, pojišťovnictví a kapitálových trhů. 1. vyd. Public History, 1998. 328 s. ISBN 80-902193-2-2.

RADOVÁ, J., DVOŘÁK, P., MÁLEK, J. Finanční matematika pro každého. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 288 s. ISBN 80-247-1230-X.

REVENDA, Z., MANDEL, M., KODERA, J., MUSÍLEK, P., DVOŘÁK, P., BRADA, J. Peněžní ekonomie a bankovníctví. 3. vyd. Praha: Management Press, 2004. 634 s. ISBN 80-7261-031-7.

WATERHOUSE, P. Základy bankovníctví. 1. vyd. Praha: Management Press, 1996. 195 s. ISBN 80-85943-02-6

Legislativní dokumenty

Nařízení č. 1745/2003 ze dne 12. září 2003 o uplatňování minimálních rezerv (ECB/2003/9)

Opatření České národní banky č. 2/2003 věst. ČNB, kterým se stanoví minimální výše likvidních prostředků a podmínky tvorby povinných minimálních rezerv, ve znění opatření České národní banky č. 3/2004 věst. ČNB a opatření České národní banky č. 4/2004 věst. ČNB

Směrnice Rady 2003/48/ES, o zdanění příjmů z úspor v podobě úrokových plateb

Zákon č. 191/1950, směnečný a šekový

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu

Zákon č. 591/1992 Sb., o cenných papírech

Zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření

Zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech

Internetové zdroje

Business Center.cz – <http://business.center.cz>

Česká národní banka – <http://www.cnb.cz>

Česká spořitelna – <http://www.csas.cz>

Českomoravská stavební spořitelna – <http://cmss.cz>

Československá obchodní banka – <http://www.csob.cz>

Finance.cz – <http://www.finance.cz>

Internet Info – <http://www.iinfo.cz>

Komerční banka – <http://www.kb.cz>

Měsíc.cz – <http://www.mesec.cz>

Modrá pyramida stavební spořitelna – <http://www.modrapyramida.cz>

Stavební spořitelna České spořitelny – <http://www.burinka.cz>

Další zdroje

Propagační materiály České spořitelny, Československé obchodní banky a Komerční banky.

Zdroje příloh

Příloha I – www.kb.cz/file/cs/com/presentations_fr/KB-vykazy_IFRS_2004.d

Příloha I – Příklad rozvahy banky

Rozvaha Komerční banky dle IFRS (podle metodiky platné od 1. 1. 2005)

(v mil. CZK)

	k 31. březnu 2004 (Neauditováno)	k 30. červnu 2004 (Neauditováno)	k 30. září 2004 (Neauditováno)	k 31. prosinci 2004 (Neauditováno)
Aktiva				
Hotovost a běžné účty u bank	10 929	12 503	18 673	10 025
Pohledávky za bankami	215 397	233 123	216 048	231 361
Cenné papíry k obchodování	23 525	22 242	10 968	9 642
Kladné reálné hodnoty finančních derivátů	9 408	6 160	6 845	11 333
Pohledávky za Českou konsolidační agenturou	20 822	13 178	4 276	2 945
Úvěry a pohledávky za klienty (čisté)	133 766	134 826	141 807	152 433
Cenné papíry k prodeji	20 803	18 725	14 654	12 411
Cenné papíry držené do splatnosti	2 217	2 274	2 279	2 319
Náklady a příjmy příštích období a ostatní aktiva	6 339	2 677	3 588	2 071
Odložená daňová pohledávka	515	563	512	437
Majetkové účasti	1 672	1 651	1 639	1 847
Majetek k prodeji	0	0	0	0
Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek (čistý)	11 548	11 552	11 520	11 470
Aktiva celkem	456 941	459 474	432 809	448 294
Pasiva				
Závazky vůči bankám	18 710	14 730	16 606	18 548
Závazky vůči klientům	346 321	354 687	350 569	358 825
Záporné reálné hodnoty finančních derivátů	3 213	4 236	3 460	4 699
Dluhopisy	23 509	19 979	8 292	9 256
Výdaje a výnosy příštích období, rezervy a ostatní pasiva	19 661	30 927	16 329	11 994
Daň z příjmů	1 610	0	0	366
Odložený daňový závazek	868	49	202	1028
Pasiva celkem	413 892	424 608	395 458	404 716
Vlastní kapitál				
Základní kapitál	19 005	19 005	19 005	19 005
Emisní ážio, rezervy a fondy	24 044	15 861	18 346	24 573
Vlastní kapitál celkem	43 049	34 866	37 351	43 578
Pasiva a vlastní kapitál celkem	456 941	459 474	432 809	448 294